

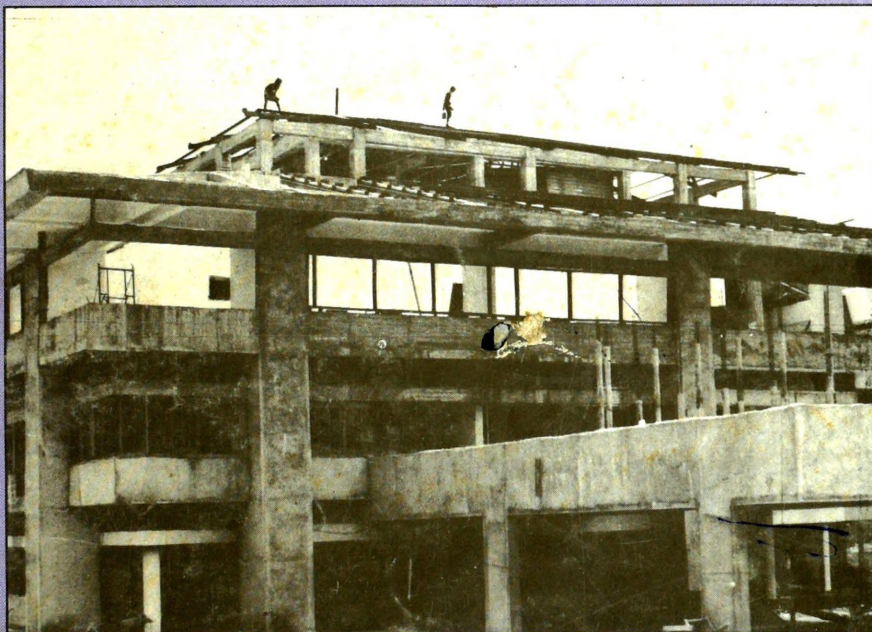
පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති

ශ්‍රී ලංකා ජාතික
පුස්තකාල සේවා විශ්වවිද්‍යාලයේ
ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශනය

10 වන කලාපය 3/4

1989 ජූලි - දෙසැම්බර්

පුස්තකාල පුවත්නි

நூலகச் செய்தி

1989 ජූලි - දෙසැම්බර්

LIBRARY NEWS

BL 2567

10 වන කලාපය 3/4

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ ප්‍රකාශනයකි.

පටුන

කතුවැකිය	1
උග්‍ර සංවර්ධිත රටවල විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව හා ග්‍රාමීය පුස්තකාල	2 - 5
Gaining Access to Health Sciences Literature	6 - 9
පුස්තකාල පද්ධති විශ්ලේෂණය හා නිර්මාණය	10 - 14
The National Library as an International Exchange Centre of Publications	15 - 16
පුවත් ලුහුඬිත්	17
Publishing in Maldives - An Overview	18 - 19
New Building of Library of China - a Survey	20 - 24

කවරයේ ඡායාරූපය - ජාතික ධනයන් මිනිස් ශ්‍රමයන් කැටි කොට ඉදිවන්නාවූ ජාතික පුස්තකාලය ජාතිය වෙනුවෙන් තම මෙහෙවර ඉටු කිරීමට පෙර මග බලා සිටින ආකාරය අපේ ඡායාරූප ශිල්පියකු දුටු ආකාරය.

සටහන

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය මහජනතාව සඳහා විවෘත කිරීමට ඇත්තේ හරියටම තව මාස හතරකට ආසන්න කාලයකි. මේ ජාතික කර්තව්‍යය ජය ගැනීමේ අභියෝගයට අපි මුහුණ දී ඇත්තෙමු. හැල්මේ ද්‍රවන අසුන් මෙන් අපගේ කාර්ය මණ්ඩලය කාර්ය බහුල වකවානුවක් ගත කරන මේ මොහොතේ “පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති” පාඨක ඔබ අතට පත් කිරීමද අප වෙත පැවරී ඇති කාර්යයකි. 1989 අග කාර්තු දෙකෙහි පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති කලාප දෙක එක කලාපයක් වන සේ ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට හේතු වී ඇත්තේද මේ කාර්ය බහුලත්වයයි.

1990 වසර උදාවත් සමඟම පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රයේ නියුතු අයට මෙන්ම පාඨක ඔබට ද විශිෂ්ඨ වසරක් වේ. ජාතික පුස්තකාලය විවෘත වනවාත් සමඟම විඥාපන ක්ෂේත්‍රයේ යෝධ පිම්මක් අප ඉදිරියට තබන්නෙමු. වසර ගණනාවක් තිස්සේ ශ්‍රී ලාංකීය බුද්ධිමතුන්, විද්වතුන් මෙන් ම අප ද සිහින දකිමින් සිටි “ජාතික පුස්තකාල සහිතය” සැබැවීම 1990 අප්‍රියෙල් 27 වන දිනට යෙදී ඇත.

1989 වසරේ වූ ප්‍රමාදයන්, අතපසුවීම් හා බාධක, 1990 වසරේ සිට මහ හරවා ගැනීමේ ශක්තිය හා ධෛර්ය අප සිත් තුල සටහන් කරමින් ලබන්නා වූ 1990 වසර පාඨක හා ලේඛක ඔබට සුබදායක වසරක් වේවා යි අපි ප්‍රාර්ථනය කරන්නෙමු.

— සංස්කාරක —

උන සංවර්ධිත රටවල විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව හා ග්‍රාමීය පුස්තකාල

උන සංවර්ධිත රටවල් කීපයක්ද ඇතුළු රටවල් ගණනාවකට මා ගොස් ඇත ද, මා ඒ කිසිවක දිගු කලක් ගත කොට නැත. ඒවායේ දී ද මා බොහෝ විට කල් ගත කළේ නගර වලය. අනෙක් අතට මගේ මූලික සැලකිල්ල යොමු වී, තිබුණේ ජාතික පුස්තකාල හා විද්‍යාපන සැලසුම් සහ අධ්‍යාපනික හා පර්යේෂණ පුස්තකාල කෙරෙහිය. එහෙයින් උන සංවර්ධිත රටවල විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව හා ග්‍රාමීය පුස්තකාල ගැන මට එතරම් නො පැකිලි කලා කළ නො හැකිය. කෙසේ වෙතත් මම විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතා සංකල්පයේ සංවර්ධනය හා උත්තතිය පිළිබඳව බෙහෙවින් වගකිව යුතු වෙමි. හැම සමාජ මට්ටමකදීම විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවයේ ඇති අදාළතාව හා වැදගත්කම ගැන මම නිරන්තරවම අවධා රණය කොට ඇත්තෙමි.

සංවර්ධිත රටවල ඇතැම් පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්, විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව අදාළ වන්නේ උන සංවර්ධිත රටවලට පමණකැයි පැමිණිලි කොට ඇත. මේ අතර උන සංවර්ධිත රටවල පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් හිතන්නේ විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතා සංකල්පය සංවර්ධිත රටවල් විෂයෙහි පමණට වැඩි අවධානයක් යොමු කොට ඇති බවයි. මෙයින් පෙනී යන්නේ සමතුලිතතාව නිවැරදි බවයි. එහෙත් කුමන වර්ගයේ රටකට අයත් වූ ද හැම පුස්තකාලයාධිපති වරුන්ටම විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවය තමන්ට අදාළ වන්නේ කෙසේ දැයි දක්නට උත්සාහ කරන්නේ නම් මම වඩාත් සතුටට පත් වෙමි. විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවය සංවර්ධිත රටවලට පක්ෂ පාතීව පවත්නේ යන අදහස වටහා ගත හැක්කකි. මන්දයත් එම රටවල් මැනවින් ප්‍රලේඛන ගත වී ඇති නිසාත්, ඒවායෙහි දී බොහෝ ප්‍රකාශන එළි දක්නා නිසාත්ය. (විනය හා ඉන්ද්‍රියාව යන උන සංවර්ධිත රටවල් හැර) මේ රටවල පොදුවේ ඉතා හොඳ පුස්තකාල පද්ධති ද තිබේ. එහෙත් ඒ රටවල ප්‍රකාශන සුලභතා මට්ටම එතරම් සතුටුදායක නො වේ. දිරිගන්වන සුළු කරුණක් වන්නේ විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව ගැන දක්වා ඇති අති විශාල උද්යෝගයයි. ගත වූ වසර 10—15 තුළ හැම වර්ගයකටම හා හැම දේශපාලන ක්‍රමයකට ම අයත් රටවල් විසින් ඒ පිළිබඳව ප්‍රකාශනයට පත් කරනු ලැබ ඇති ලිපි ලේඛන විශාල සංඛ්‍යාව ඊට සාධකයකි. විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව පිළිබඳව විවිධ අර්ථ කථන මේ ලිපි ලේඛනවලින් එළි දැක්වේ. එහෙත් ඒවා මුළු මනින්ම පිළිගත යුතුය. මන්දයත් ඒවායින් විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතා සංකල්පය දේශීය පරිසරයන්ට ගළපා ලීමටත් කැරෙන බැවිනි.

මේ සංකල්පය ජාත්‍යන්තර පුස්තකාල සංගම් සංවිධානය (IFLA) තුළ ප්‍රකාශනයට පත් වූයේ 1973 දීය. ඒ විශ්ව ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක පාලනයට (UBC) (දැන්, විශ්ව ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක පාලනය හා ජාත්‍යන්තර යන්ත්‍ර පාඨ්‍ය සුවිය (UBCIM) Universal Bibliographic Control and Inter-

national MARC) ප්‍රතිවාරයක් වශයෙනි. මෙසේ සිදු වූයේ වාර්තා කරනු ලබන ප්‍රලේඛන සැබැවින්ම ලබාගත හැකි මහක් නොවේ නම් සම්පූර්ණ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක පාලනයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ අර්ථයක් නැති හෙයිනි. විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතා වෙන් කොර විශ්ව ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක පාලනය ආහාර විරහිත වට්ටෝරුවක් හෙවත් මේනු පතක් වැන්න. අනතුරුව වැඩ සටහනක් වශයෙන් සකස් කරන ලද මේ සංකල්පයට ඉතා ඉක්මනින් යුනෙස්කෝ සහයෝගය ලැබිණි. එය දැන් ජාත්‍යන්තර පුස්තකාල සංගම් සංවිධානයේ වෘත්තීය වැඩ සටහන් සතරින් එකකි. අනෙක් වැඩ සටහන් නම් විශ්ව ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක පාලනය හා ජාත්‍යන්තර යන්ත්‍ර පාඨ්‍ය සුවිය (UBCIM), විශ්ව දත්ත ගලනය හා වීදුලි සන්දේශ (Universal Dataflow and Telecommunications = UDT) සහ ආරක්ෂණය හා සංරක්ෂණය (Preservation and Conservation = PAC) යනුයි. එයට බොහෝ දුරට මුදල් යොදවනු ලබන්නේ විශේෂ ව්‍යාපෘති ප්‍රතිපාදන මගිනි. දැනට මෙබඳු ව්‍යාපෘති සැලසෙන ගණනක් ක්‍රී යාමක වී තිබේ. (1) ජාතික ප්‍රති ග්‍රහණ සැලසුම, (2) ප්‍රලේඛන සම්පාදනය හා සැපයුම සඳහා ජාත්‍යන්තර හා ජාතික සැලසුම (3, 4) ප්‍රකාශන සුලභතාව කෙරෙහි නව තාක්ෂණයේ බලපෑම (5) සුලභතාව වර්ධනය කිරීමට සැලසුම් කරන රටවලට උපකාරවත් වීම සඳහා, ප්‍රකාශන සුලභතාව පිළිබඳ ජාතික සැලසුම් උපදෙස් ද ඇතුළු නියමාවලි ද අප විසින් සකසා ඇත්තෙමු. (6) විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතා රැස්වීම් සංවිධානය පිළිබඳ නියමාවලි (7) මූලික කේන්ද්‍රය වන්නේ වැඩ සටහන් අධ්‍යක්ෂ වන මා සහ පූර්ණ කාලීන වැඩ සටහන් නිලධාරියකුය. සමහර අධ්‍යයන අපම කර ඇත්තෙමු. අනෙක්වා අප විසින් පුද්ගලයන්ට හා පර්යේෂණ කණ්ඩායම්වලට භාර දී ඇත්තෙමු.

විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවයේ මූල ධර්මය නම් ඕනෑම වර්ගයකට, මට්ටමට හෝ ස්වරූපයකට අයත් ප්‍රකාශන සියල්ල උච්චතා විටෙක, උච්චතා තැනක දී අවශ්‍ය ඕනෑ කෙනෙකුට ලබා ගත හැකි විය යුතු බවයි. විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවෙහි පෘථුලතාව හා කේෂෙත්‍රය අවධාරණය කළ යුතු වන්නේය. එය කතුවරයා පටන් උපයෝජකයා දක්වා, තොරතුරුදමයේ සියලුම පුරුක් ආවරණය කරයි. එහෙයින් එය ප්‍රකාශකයන් පොත් වෙළෙඳුන් ගැන මෙන් ම පුස්තකාලයාධිපතින් ගැන ද සැලකිලිමත් වෙයි. එසේම එය මුද්‍රිත, ශබ්ද, දෘශ්‍ය හෝ ඉලෙක්ට්‍රොනික ආදී වශයෙන් වන සියලුම ප්‍රකාශන වර්ග කෙරෙහි ද සැලකිලිමත් වේ. ළමා, පාසැල්, මහජන කාර්මික, විශේෂ අධ්‍යාපනික, නැතහොත් ජාතික වශයෙන් විවිධ වූ සියලුම පුස්තකාල වර්ග සම්බන්ධව ද එය අදාළ වෙයි ප්‍රතිග්‍රහණය, අන්තර් පිරුළු, සංරක්ෂණය හා ආනයන භාවිතය සඳහා රඳවා ගැනීම, බදු වූ විවිධාකාර පුස්තකාල කාර්යයන් සමඟ ද එය බැඳී පවතී. මෙය අවධාරණය කොට දැක්විය යුතු වන්නේ විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව යනු හුදෙක් අන්තර් පුස්තකාල පිරුළු සේවාවකට සීමා වූවක් යැයි සමහරුන් තාමත් සිතා සිටින බව පෙනෙන නිසා ය.

විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව සැබැවින් ම සුවිශාල අන්තයක් කරා යොමු වූ මාර්ගයකි. විශ්ව ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක පාලනය විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවට මාර්ගයක් වන්නායේ, විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාව විශ්ව තොරතුරු සුලභතාව (Universal Availability of Information UAI) පිළිබඳ පෘථුල—

අරමුණුවලට මාර්ගයක් වේ. විශ්ව කොරතුරු සුලභතාවය යනු භෞතික, සාමාජික, බුද්ධිමය හා ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් ජීවන සංවර්ධනයට මාර්ගයකි. නූතන ලෝකයෙහි ඇති එක් බලවත් අවශ්‍යතාවක් නම් දුප්පත් පොහොසත්, දෙපක්ෂය අතර ඒ ඒ රටවල වෙසෙන දුප්පත් පොහොසත් දෙපක්ෂය අතර හා දුප්පත් පොහොසත් රටවල් අතර තිබෙන කොරතුරු පරතරය අඩු කරලීමයි.

මුත්‍යානා පුස්තකාලයේ (විද්‍යාව, තාක්ෂණය, හා කර්මාන්ත) අධ්‍යක්ෂ මොරිස් බී ලයින් විසින්

**අනුවාදය : කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ
පොෂ්ඨ සහකාර පුස්තකාලාධිකාරී
පී.දස රණසිංහ විසින්**

ප්‍රකාශනය, බෙද හැරීම හා පුස්තකාල ක්‍රම කෙතෙක් දියුණු වී තිබුණත් හැම රටකම පාහේ ප්‍රකාශන සුලභතාවය පිළිබඳ උනන්දු දක්නට ලැබේ. මෙහි දී මතුවන උභතෝ කෝචිකය වන්නේ පද්ධතිය යහපත් වන තරමට ඒ මත් පැටවෙන ඉල්ලුම වැඩි වීමයි. මෙසේ වන්නේ බලාපොරොත්තු වැඩිවීම හේතුවෙන් ඒවා ඉටු කළ නො හැකි තත්ත්වයන් උදාවිය හැකි නිසාය. පද්ධතිය මත පමණකට වැඩි බරක් පැටවීමත් හැතහොත් දුෂ්කර ද්‍රව්‍ය ලබා ගත නො හැකි වීමත් නිසා මෙය සිදුවේ. උන සංවර්ධිත රටවල් ස්වකීය ප්‍රකාශන සුලභතා පද්ධතිය ඉක්මනින් දියුණු කළ හොත් ඒ කෙරෙහි වන ඉල්ලුම ද ශීඝ්‍රයෙන් වැඩි වන නිසා ඒවා ඉටු කළ නො හැකි වීමේ අනුපාතය ද නිසැකවම වැඩි වේ. අන්තර් පුස්තකාල පිරුළු හා ඡායා ස්ථිති පිටපත් ඉක්මනින් ඉටුවන ඉල්ලීම්වල අනුපාතයත්, උපයෝජකයන් කොතෙක් දුරට තෘප්තියට පත් වන්නේ ද යන්නත් අතර පැහැදිලි වෙනසක් දැකිය යුතුය. සැබැවින් ම ඉටු වූ ඉල්ලීම්වල ප්‍රමාණය මිණිය හැක්කේ එමගිනි. බොහෝ උපයෝජකයන් ගේ අවශ්‍යතා කිසි කලක ඉල්ලීම් වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් නොවීමට පවා ඉඩ ඇති බව මෙහි දී සැලකිල්ලට ගත යුතුය. හැම රටකම ඉලක්කය විය යුත්තේ උපයෝජක අවශ්‍යතා ඉඩහැර ඉල්ලීම් වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්වීමට ඒ ඉල්ලීම් සපුරාලීමය. පද්ධතියේ නො පොහොනා බව නිසා මෙය තදබල තාදකාලික කරදරයක් වුවද එසේ කළ යුතුය. ඉල්ලුම බෙහෙවින් අඩු නිසා පද්ධතිය දියුණු කිරීම අවශ්‍ය නැත යන්න දුබල තර්කයකි. සැබැවින්ම අඩු ඉල්ලුමක් ඇත යන්න පද්ධතියක් දියුණු කිරීම අවශ්‍ය බව හඟවන නිසැක ලකුණකි.

“ප්‍රකාශන සුලභතා පද්ධතිය” යනු කර්තෘත්වය, ප්‍රකාශනය, පොත් අලෙවිය, බෙද හැරීම හා රටක ඇති පුස්තකාල ආදී සමස්ත පද්ධතිය ම කෙටියෙන් හඳුන්වන යෙදුමකි. කුමන අර්ථයකින් ගත්තත් එය සැලසුම් කරන ලද පද්ධතියක් වන්නේ ඉතාමත් කලාතුරකිනි. රටක ජාතික හා ප්‍රාදේශික භාෂාවලින් පළ කරනු ලැබූ සෑහෙන පොත් සංඛ්‍යාවක් තිබීම සුලභත්වයේ පූර්වාච්ඡාතාවකි. වෙනත් රටවල ප්‍රකාශන කිසියම් ප්‍රමාණයකට රඳා සිටිය හැකි වුව ද වෙනත් රටක් මගින් තම රටට දේශීය අවශ්‍යතා ඉටුවේ යැයි අපේක්ෂා කළ නොහේ. විදේශීය මුදල් හිඟය, ආනයන බාධක, ද්‍රව්‍ය,

ලබා ගැනීමේ ප්‍රමාදතා, තැපැලේ දී සිදුවන වන නැතිවීම් ආදිය නිසා විදේශීය ප්‍රකාශන ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමට එතරම් පහසු නො වන හෙයින් දේශීය වශයෙන් පළ කැරෙනු ලබන පොත පත උන සංවර්ධිත රටවල දී විශේෂයෙන්ම වැදගත් වේ. රටක ප්‍රකාශන බිහිවීමේ හැකියාව මූලික වශයෙන් ම තීරණය වනු ලබන්නේ දේශීය කතුවරුන් ගේ සංඛ්‍යාවත් ඔවුන් විසින් දේශීය භාෂාවලින් ලිවීමටත්, විදේශයෙහි නොව ස්වදේශයෙහි තම ග්‍රන්ථ ප.ළ කිරීමට දක්වන කැමැත්තත් මතය. කඩදාසි හා මුද්‍රණ තීන්ත හිඟය, මුද්‍රණ පහසුකම් හිඟය ආදියේ උන නිසා මෙහිලා සීමාවන් ඇති විය හැකිය. චිත්‍රපට හා ශබ්ද වාර්තා නිපදවීමේ හැකියාවද මේ පරිද්දෙන් ම සීමා වීමට ඉඩ ඇත.

දමයේ ඊළඟ පුරුක වන පොත් වෙළෙන්ද හා බෙද හරින්නාද බොහෝ විට දුබල තත්ත්වයක පසු වේ. පාරිභෝගිකයන් විසින් කෙළින් ම මිලට ගනු ලැබීමට හෝ වේවා අත් තැනකින් ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ නියෝජිතයන් ලෙසින් වේවා වෙළඳහල් ඇත්තේ මද වශයෙන් විය හැකියි. ඒවා ද බොහෝ දුරස්තව පිහිටා තැබීමට පිළිවන. ඊළඟට වැදගත් වන්නේ පුස්තකාලයයි. පුද්ගලයන් විසින් මිලදී ගැනීමේ ක්‍රමයට පරිබාහිරව පොත පත සුලභ කිරීමට ඇති අනෙක් ප්‍රධාන මූලිකාංගය පුස්තකාලයයි. අවසාන වශයෙන් සිටින්නේ උපයෝජකයායි. ප්‍රකාශයට පත් වී ඇත්තේ මොනවාදැයි ඔහු හෝ ඇය සිටීමට පිළිවන. ඒවා ලබා ගත හැක්කේ කෙසේ දැයි ඔහු හෝ ඇය දන්නවා විය හැකියි. ඔහු අකුරු උගතෙකු වුවත් පුස්තකාල වැනි සම්පත් භාවිත කිරීමට ඔහුට හෝ ඇයට වීමට පිළිවන.

මේ සියල්ල පොදුවේ උන සංවර්ධිත රටවල ද විශේෂයෙන්ම ග්‍රාමීය පුස්තකාල වලට ද බලපාන්නේ කෙසේද යන්න ඉතාමත් පැහැදිලිය. මෙබඳු රටක දී ප්‍රකාශනයට පත්විය හැකි ප්‍රකාශන ස්වල්පය. ඒවාද නිතරම පාහේ රාජ්‍ය ප්‍රකාශනය. පොත් වෙළඳුන් හඟරවලට පමණක් සීමා වේ. (ඔවුන් ද බොහෝ ගණනක් නො සිටිනු ඇත.) පුස්තකාල ද ස්වල්පයකි. ඒවා ද දුර්වලතාවයක පවතිනු ඇත. පොත් එකතු සඳහා පෞද්ගලිකව වගකිව යුතු වන බැවින් මේ පුස්තකාල යාධිපතිවරුන් අතින් ප්‍රකාශන සුලභතාවයට සීමා පැනවීමට ඉඩ තිබේ. උපයෝජකයන් ගේ පක්ෂයෙන් සලකන විට ද ජන ගහණයෙන් වැඩි කොටසක් අඩ වශයෙන් හෝ මුළු මනින්ම හෝ අකුරු නො දන්නා අය වීමට පිළිවන. මේ සාධක සියල්ලම හෝ කීපයක් හෝ නිසා කතුවරුන් ගේ සංඛ්‍යාවත් ඔවුනතින් බිහි වන ප්‍රකාශන ප්‍රමාණයත් සීමා සහිතය. භූගෝලීය වශයෙන් ප්‍රදේශ විසිරී තිබීමත්, ඇතැම් ජන කොට්ඨාශ හුදකලා වී පැවැතීමත් ඇතැම් විට කිසි ම විශේෂිත ප්‍රදේශයකට පවා ප්‍රාදේශීය වන කුඩා ජන කොට්ඨාශවලට අයත්, භාෂාත්, අන්ධතාවය හා බිහිරි භාවයට හේතුවන ඇතැම් රෝග බහුලව පැවැතීමත් දුෂ්කර භූමි ප්‍රදේශත්, දුර්වල සංනිවේදන ක්‍රමත්, විදුලි සන්දේශන ක්‍රමයේ තදබල උන නිසාත්, විශ්වාසය තැබිය නො හැකි හෙවත් සමහර විට කිසිසේත් නො පවත්නා විදුලි සැපයුමටත්, කුමනාකාරයක හෝ යාන්ත්‍රික ක්‍රමයක් නඩත්තු කිරීමේ නො හැකි වත් (ප්‍රකාශන සුලභතාවය විෂයෙහි යෝග්‍ය තාක්ෂණය ගැන වැඩි වැඩියෙන් පර්යේෂණ කළ යුතුව පවතී) ආදිය මෙහි ලා දැක්විය හැකි අතිරේක කරුණු ය.

ග්‍රාමීය ජන කොට්ඨාශයක අවශ්‍යතා නාගරික ප්‍රජාවක ගේ අවශ්‍යතාවලට වඩා වෙනස් විය හැකිය. එසේම ඒවා ශාස්ත්‍රීය ප්‍රජාවක ගේ අවශ්‍යතාවලට වඩා මුළුමනින්ම වෙනස් වීමට පිළිවන. මින් අදහස් වන්නේ ග්‍රාමීය ප්‍රජාව ගේ අවශ්‍යතා පහසුවෙන් සපුරාලිය හැකි බව නො වේ. අනෙකුත් පත්‍රිකාවලදී මේවා ගැන සවිස්තරාත්මකව කරුණු දැක්වෙනු ඇති බව නිසැකය. එහෙත් සුලභතාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය කෙරෙහි බලපාන බැවින් මම ඒවා මෙහි ලාකෙට් යෙන් සඳහන් කරමි. මූලික මට්ටමින් සලකා බලන විට පාඨශාලාවන්ට අවශ්‍ය පොත පත සම්බන්ධව, විශේෂයෙන් ම ප්‍රාථමික අදියරට අවශ්‍ය දෑ පිළිබඳව මෙන්ම ළමා පො පත පිළිබඳව අවශ්‍යතාවක් පවතී. සාක්ෂර ඥානය වර්ධනය කිරීම පිණිසත්, විනෝදය සැපයීම පිණිසත් වැඩි හිටියත්, සඳහා ඔවුන්ට වැටහෙන භාෂාවලින් ලියැවෙන සරල, ජනප්‍රිය පොත පත අවශ්‍ය ය. මෙහි දී තෝරා ගත් ද්‍රව්‍ය පරි වර්තනය කොට ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා වැඩ සටහනක් දියත් කිරීම ප්‍රයෝජනවත් ය.

අධ්‍යාපනික හා විනෝදාත්මක කෘති වඩාත් සවිස්තරාත් මක කෘතිවලින් උනුසුන් කළ යුතුය. සියලුම ග්‍රාමීය ප්‍රජාවන්ට පොදුවේ වැදගත්වන මාතෘකා නම් වෛද්‍ය විද්‍යාව, කෘෂිකර්මාන්තය හා ගොඩනැගිලි, කෘෂිකාර්මික කටයුතු ආදියට යෝග්‍ය තාක්ෂණය වැනි දෑයි. මීට අතිරේකව තමා අයත් වන රට පිළිබඳව ග්‍රාමීය ප්‍රජාව දැනුවත් කළ යුතුය. රටේ දේශපාලන හා පළාත් ආණ්ඩු ක්‍රම ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය, මූල්‍යමය හා වෙනත් ආධාර ලබා ගත හැක්කේ කොතැනින්ද, ප්‍රජා සංවර්ධනය ඇති කළ හැකි මාර්ග මොනවාද වැනි කරුණු ගැන ඔවුන්ට අවබෝධයක් ලබාදීම වැදගත්ය. අදාළ ප්‍රජා කොට්ඨාශය තුළ විශේෂයෙන් සේවා සැපයිය යුතු රෝහල් සිරගෙවල් හා කම්මන්දන ආදී ආයතන තිබිය හැකිය. මේ සියල්ලට ම විශේෂ අවශ්‍යතා තිබීමට පිළිවන. ඉහතින් දක්වන ලද පරිදි, ප්‍රකාශන ඒවායේ අන්තර්ගත වන තොරතුරු නිසා මිස සාමාන්‍යයෙන් ඒ තරම් වැදගත් කමක් නුසුලුත් බවත් ප්‍රධාන කර්තව්‍යය විය හැක්කේ සමාජයට හෝ ඒ සමාජයේ ජීවත්වන පුද්ගලයන්ට අදාළ වන තොරතුරු උපුටා ගැනීම පිණිස පොත පත පරිහරණය කිරීම බවත් අප විසින් සෑම කල්හි ම සිහි තබා ගත යුතුය. සමස්ත සේවාව ම ප්‍රජාව වෙනුවෙන් කැපවූ සුමිතුරු එකක් වුව මනා ය.

ඕනෑම සුලභතා සැලැස්මක දී දේශීය ජනතාව හැකි ඉක්ම නින්ම ඊට සම්බන්ධවීම වැදගත් යැයි මම විස්වාස කරමි. සංවර්ධිත ලෝකයේ, විශේෂයෙන් ම ඇග්ලෝ - සැක්සන් සමාජවලට සේවය කිරීම සඳහා ඇග්ලෝ - සැක්සන් ක්‍රම අනුව පුරුණ දියුණුවක් ලබා ඇති පුස්තකාල තිබෙන ඇග්ලෝ - සැක්සන් ලෝකයේ වෙසෙන පුස්තකාලයාදි පතින්ට ඇග්ලෝ - සැක්සන් පුස්තකාල අනෙකුත් රට වලට ආදර්ශයක් බවට පත් කිරීම ඉතා පහසුය. දේශීය ජනතාව විසින් ස්වකීය දේශීය අවශ්‍යතා මොනවාදැයි යන්න නිර්ණය කිරීමත් දේශීය සංස්කෘතික පුරුදු හා සම්ප්‍රදායයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් එකී අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේ මාර්ග සකසා ගැනීමෙහි ලා පුරුණ වශයෙන් සහභාගි වනු ලැබීමත් අත්‍යාවශ්‍ය ය. දේශීය පුස්තකාලයාදිපතින් මෙහි ලා සම්බන්ධ වන්නේ නම් ඔවුන් සංවර්ධිත රටවල දී අධ්‍යාපනය ලැබීම නිසා පුස්තකාලයාදිකාරිත්වය ඇග්ලෝ-සැක්සන් කණ්ණාඩි තුළින් ම දකින දේශීය තත්ත්වයන් ගැන

නො දන්නා මුළුමනින් ම 'අමුතු' පිරිසක් නො විය යුතුය. සංවර්ධිත රටවල විශේෂයෙන් ගේ උපකාරය හා උපදේශය විශේෂයෙන් ම මුල් අදියරවලදී අත්‍යාවශ්‍යය. අභිමතය එහෙත් මේ විශේෂයෙන් ස්වකීය කාර්යය වෙත එළඹිය යුත්තේ මහත් නිරහංකාර බවකිනි. ඔවුන් දේශීය සංස්කෘතිය ග්‍රහණය කර ගත යුතුය. හැකි නම් අදාළ රටේ, පුස්තකාලයාදිපතින් සමඟ එකට වැඩ කළ යුතුය. මෙහිලා ප්‍රමුඛ පදය විය යුත්තේ 'යෝග්‍ය පුස්තකාලය යිකාරිත්වය' යන්නයි. අනෙක් අතට පද්ධතිය ක්‍රියාවට නැංවිය යුත්තේ දේශීයයන් විසිනි. ඒ හුදෙක් කිසියම් දිනක ඔවුන්ට එසේ කිරීමට සිදුවන නිසා නොවේ. එ මගින් අන් කිසි අයුරකින් ලද නො හැකි කැපවීමක් හා පද්ධතිය පිළිබඳ වගකීමක් ඔවුන්ට ලැබෙන බැවිනි. එය ඔවුන් ගේ පද්ධතියක් විය යුතුය. එය ඔවුන්ට අයත් විය යුතුය.

පොදුවේ බොහෝ උනු සංවර්ධිත රටවලත්, විශේෂයෙන් ම ග්‍රාමීය සමාජවලත් දක්නට ලැබෙන එක් පැහැදිලි ලක්ෂණයක් නම් ඒවා සංවර්ධිත රටවල් මෙන් ලිඛිත හා මුද්‍රිත වචන හා එතරම් කුච්භන නොවීමය. ඒවායින් බොහොමයක් අතීතයේ දී මෙන්ම අදත් කථික සමාජ වේ. ම විසින් ඉහතින් සඳහන් කරන ලද පරිදි විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවය ග්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍යයන් ද ඇතුළු සකලවිධ ප්‍රකාශිත ද්‍රව්‍ය හා බැඳුණකි. මුද්‍රිත ද්‍රව්‍යවලට පමණක් සීමා වූ උනු සංවර්ධිත රටකට ස්වකීය සංස්කෘතික සම්පත්වලින් රාශියක්, සමහර විට වැඩි හරියක් අහිමි වනු ඇත.

විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවේ දී මූලික සැලකිල්ල යොමු වන්නේ වරක් ප්‍රකාශයට පත් වූ ද්‍රව්‍ය කෙරෙහි බව සැබෑය. එහෙත් කිසිවක් ප්‍රථම වරට ප්‍රකාශයට පත්වීම හා ඒ සඳහා කාර්යක්ෂම ක්‍රමයක් පැවැතීම ගැනත් එහි දී සැලකිල්ල යොමු වේ. ශබ්ද වාර්තා, චිත්‍රපට, ස්ලයිඩ් හා වෙනත් ග්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය ද්‍රව්‍ය පිටපතකින් හෝ දෙකකින් යුතුව ජාතික ලේඛනා ගාරයකට සීමා විය යුතු නැත. ශබ්ද හා දර්ශන පළමු වරට වාර්තා ගත කිරීමට හා චිත්‍රපට ගත කිරීමට ද පහසුකම් තිබිය යුතුය. ඇතැම් දේශීය සම්ප්‍රදායයන් සංකලනය වීමේ හා අභාවයට යාමේ අනතුරට මුහුණ පා ඇති හෙයින් මෙය කඩි හම් අවධානයට හසුවිය යුතු කරුණකි.

දයකයන් මෙන්ම ග්‍රාහකයන් වීම ද දේශීය ප්‍රජාවන්ට පිළිවන. එම ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයට ම සුවිශේෂ විය හැකි නැත හොත් වෙනත් ප්‍රජා කොට්ඨාශ වලට කෙළින් ම අදාළ විය හැකි දෑ ඔවුන් විසින් දැන ඉගෙන ගනු ඇත. මේ දෙපසින් ම ඔවුන්ට සිය දැනුම හා අත්දැකීම් බෙද හද ගැනීමටත්, සංනි වේදනය කිරීමටත් පිළිවන. අක්ෂර ඥානය යෝග්‍ය මට්ටමකට ළඟා වූ කල්හි ඔවුන් තමාගේ ම ප්‍රවෘත්ති සන්දේශ හෝ දේශීය පුවත් පත් බිහි නො කිරීමට හේතුවක් නැත. දේශීය ප්‍රජාවන් ගැන පවත්නා ඇති හෝ දැනුම්කම ඇතැම් විට—කලාපීය හා මධ්‍යම ආණ්ඩු පෙළන ප්‍රශ්නයකි. දේශීය තොරතුරු ප්‍රවාරණය මේ ගැටලුව ජය ගැන්මට උපකාරී වේ. ඒ සමඟම එය විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවේ සංවර්ධනයට ද හේතුවක් වෙයි. විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවය ග්‍රාමීය ප්‍රජා කොට්ඨාශ වලට අදාළ කරවීම ගැන ලිපි ලේඛන ලියැවී ඇත්තේ ද මද වශයෙනි.

උනු සංවර්ධිත රටවලදී විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවට ඇති බාධා පිළිබඳව දැහැටමක් සඳහන් කොට ඇත. ස්ථිර

සාරවූත්, අභිලාෂාත්මකවූත් අරමුණු ඇති කර ගැනීම ප්‍රයෝජනවත්ය. එම අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ ලා ඇති බාධක මොනවාදැයි නිගමන වශයෙන් හඳුනා ගත හැක්කේ එකල්හි පමණි. ඉන් සමහරක් එම ප්‍රජා කොට්ඨාශයට ම ඉවත් කරගත හැකි බාධා විය හැකිය. සමහරක් ප්‍රාදේශීය පොළව ජාතික ගැටළු වන නිසා ඒවා විසදීම සඳහා රට පුරාම සිටින පුස්තකාලාධිපතින් ගේ මැදිහත්වීම අවශ්‍ය වීමට පිළිවන. සමහරක් රාජ්‍ය මට්ටමේ මැදිහත් වීමක් අවශ්‍ය වන බරපතල බාධක විය හැකිය. එහෙත් මේ බාධක ද සම්බන්ධිත හා අඛණ්ඩ ප්‍රයත්නයක් මගින් ක්‍රමයෙන් දුරලනු හැකි වේ. මෙහි ලා උපරිම පියග්‍රහණයක් ලබන්නට නම් පුස්තකාලාධිපතින් ප්‍රකාශකයන් හා පොත් වෙළෙඳුන් සමඟ ද හැකි නම් කතුවරුන් ගේ නියෝජිතයන් හා උපයෝජකයන් සමඟ ද සම්පව කටයුතු කිරීම අවශ්‍යය. ප්‍රකාශන සුලභතාවය ඒ හැටි දෙනට ම උපකාරයක් වන බැවින් ඔවුන් තුළ උද්‍යෝගයක් ඇති කොට සහයෝගය ලබා ගැනීම එතරම් දුෂ්කර නො වනු ඇත. නො පොහොසා බවට ඉඩ දී නිකම් සිටීම පහසුය. එහෙත් එහි ප්‍රතිඵල භාවිතය: ප්‍රකාශන සුලභතාවයට ඇති මාර්ගය දුරය. එහෙයින් ඉක්මනින් ගමන ඇරඹීම වඩා හොඳ ය.

පුස්තකාල සේවාවන් හා සුලභතාව දියුණු කිරීමට දරනු ලබන දේශීය ප්‍රයත්නයන් අනෙකුත් පුස්තකාල හා සම්බන්ධ වුවමනාය. අනෙක් පුස්තකාලවල සාහස ලද මනාය. මෙය ඉතාමත් වැදගත් වන්නේ වඩා හොඳ හැකියාවන් ඇති පුස්තකාලාධිපතිවරුන් අතිවාරයයෙන්ම විශාල පුස්තකාලවල සේවයට යාමට පෙළඹෙන බැවිනි. ඔවුන් ගේ සහාය රහිතව ප්‍රගතිය ඉතාමත් දුෂ්කර විය හැකිය. ප්‍රමාද විය හැකිය. ප්‍රාදේශීය මහජන පුස්තකාලවල කාර්ය භාරය මෙහි ලා විශේෂයෙන් ම වැදගත්ය. කලින් කලට අලුත් කරනු ලබන ජංගම පුස්තකාල හා පොත් පෙට්ටි සේවා හුරු පුරුදු දේවල් ය. මේ සියල්ල පිටස්තර ලෝකය දෙස නැඹුරු වූ මහජන පුස්තකාල සේවාවක සලකුණුය. එය නිගමනයක් සේ පිළිගත හැකි තරමේ ආදර්ශයක් වුවමනාය. දේශීය ප්‍රජා කොට්ඨාශ කෙරෙහි තමා සතු කිසිදු වගකීමක් වේ දැයි අධ්‍යාපනික පුස්තකාල විසින් සලකනු ලබන්නේ ද යන්න සැක සහිත ය. එහෙත් වෛද්‍ය විද්‍යාව, කෘෂි කර්මාන්තය ආදී අදාළ කරුණුවල දී ප්‍රයෝජන වත් තොරතුරු මූලාශ්‍රයන් ලෙස කටයුතු කිරීමට ඒවාට, පිළිවන. ජාතික පුස්තකාලයට ද මෙහි ලා කිසියම් කාර්ය භාරයක් තිබිය හැකිය. ඉටු කරනු ලබන කාර්යයන් අතින්, රටෙහි අනෙකුත් පුස්තකාලවලට සේවා සපයන ප්‍රමාණය අතින් ජාතික පුස්තකාල එකිනෙකට බෙහෙවින් වෙනස් වේ. සමහරක් ග්‍රන්ථ නිධාන ගර්භය. හෙවත් මහජන ප්‍රයෝජනය සඳහා එතරම් දිරි නො දෙන තැන්ය. සමහරක් මෙහි අනෙක් කෙළවරටම ගමන් කොට ඉහළ මට්ටමේ මහජන පුස්තකාලවල තත්ත්වයට පත් වී සිටී. ජාතික පුස්තකාල කුමක් කළ යුතුද යන්න නිර්දේශ කිරීමට මම අදහස් නො කරමි. එහෙත් සමස්ථ දේශවාසී ජනතාව වෙතම ළඟා විය හැක්කේ කෙසේද, එසේ නො කළ හොත් තමනට සැබෑ ජාතික පුස්තකාල සැටියට කල්පනා කළ හැකි ද යන්න ගැන සලකා බලන්නට සිදු ම ජාතික පුස්තකාලවලට බල කරන්නට මම කැමැත්තෙමි. පුස්තකාල අධ්‍යාපනයේ දී ද අතීතයේ දී සිදු කරුණට වඩා ග්‍රාමීය අවශ්‍යතා හා විසඳුම් ගැන වැඩි අවධානයක් යොමු කළ මනා ය.

ප්‍රාදේශීය ප්‍රජා කොට්ඨාශ ගැන සලකන විට වෙන ම පුස්තකාල කිබිද නැතහොත් තොරතුරු සැපයීම සමහර විට ප්‍රාදේශීය ප්‍රජා මධ්‍යස්ථානයක් බඳු තැනක දී අනෙකුත් ප්‍රාදේශීය සේවාවන් සමඟ එක්ව සිදු කෙරේද යන්න වැදගත් නො වේ. වඩා වැදගත් වන්නේ ප්‍රාදේශීය ජනතාව පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය භාවිත කරන ප්‍රමාණයක් ඔවුන්ට අවශ්‍ය වන්නේ කුමන මට්ටමක සේවා හා සැපයුම් ද යන්නත් ය. පැහැදිලි වශයෙන් ම මුල් අදියරවල මූලික අරමුණක් විය යුත්තේ පුස්තකාල භාවිතයට දිරි දීමය. සමහර විට මින් අදහස් වන්නේ අනෙකුත් පහසුකම් හා ඒකාබද්ධවීම විය හැකි යි.

උද්‍යෝගය අවුස්සා ලිය හැක්කේ කෙසේද යන්න සෙස් සන් විසින් සොයා බැලිය යුතුය. ප්‍රාදේශීය පුද්ගලයන් ගේ උදව්, උපදේශ හා ධෛර්යය මෙහි දී ඉතා පැහැදිලිව ම වැදගත්ය. පුස්තකාලාධිපතිවරයා සැහවුණු පොත් ගුල් ලෙක්ය යන සාම්ප්‍රදායික (යල්පැන ගිය) ප්‍රතිරූපයට ග්‍රාමීය ප්‍රජාවේ දී කිසිදු තැනක් හිමි නො වේ. විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතා වැඩ සටහන විසින් ලබා ඇති එක් කුඩා ජංග්‍රහණයක් නම් පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය ජනතාව වෙත රැගෙන යාම සඳහා ඇතැම් පුස්තකාලාධිපතින් තුළ පැහැදිලි පෙළඹවීමක් ඇති කිරීමයි. "එය අප ළඟ තිබේ. පද්ධතිය පාවිච්චි කරන්නට දන්නේ නම් පැමිණ එය සොයා ගන්න" යන ආකල්පයට හෝ "දැනුම යනු බලයයි. එහෙයින් මම එහි එල්ලී සිටීමට උවමනාය." යන ආකල්පයට හෝ විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවයේ දී තැනක් නො ලැබේ.

හැකිතාක් දුරට ප්‍රාදේශීය ස්වෝපකාරය ලබා ගැනීම ගැන මම අවධාරණය කෙළෙමි. එහෙත් ජාතියේ සම්පත් සමස්ත ප්‍රජාව විෂයෙහි ම සේවය සඳහා යෙදවිය යුතු නම් කිසියම් මධ්‍යම සැලැස්මක් තිබීම යෝග්‍ය ය. ඉහත සඳහන් කරන ලද ඇතැම් බාධකයන් ජය ගන්නටත් විය. අධ්‍යාපනික හා ජාතික පුස්තකාලවලට ඉටු කළ හැකි කාර්ය භාරය හඳුනා ගැනීමටත්, වටිනා අරමුණු ක්‍රියාවට නංවන වැඩ සටහනක් සැලසුම් කිරීමටත්, ජාතික මට්ටමේ සැලසුම් සම්පාදනය උපකාරී වනු ඇත. සුලභතා සැලසුම් අධ්‍යාපනික හා සාක්ෂරතා වැඩ සටහන් හා සම්බන්ධ කිරීම අවශ්‍ය ය. ප්‍රාදේශීය ග්‍රන්ථ කර්තෘන් දිරිමත් කිරීම, ප්‍රකාශන කර්මාන්තය දියුණු කිරීම, පොත් විකුණුම්හල් වැඩි කිරීම ආදී සියල්ල ජාතික මට්ටමේ ප්‍රශ්නය. කළ යුත්තේ අන්‍යෝන්‍ය පෝෂණය හා උපකාරය සහතික වන පරිදි ප්‍රාදේශීය ඇරඹුම ජාතික සැලසුම් සමඟ සම්බන්ධ කිරීම ය.

මේ පත්‍රිකාවෙන් වැඩි කොටසක් පැහැදිලිව පෙනෙන දෑ පිළිබඳ ප්‍රකාශනයක් ලෙස පෙනී යා හැකිය. කෙසේ වෙතත් හුදෙක් ප්‍රකාශන බව නිසාම ප්‍රකාශන දෑ නිතරම ප්‍රකාශනයට පත් නො වේ. ඊටත් වඩා නිතරම දක්නට ලැබෙන කරුණක් නම් ප්‍රකාශන පැනෙන දෑ ගැන කටයුතු නොකිරීමයි. සිංදු ම යහපත් හා පැහැදිලි ද කරන ලද්දේ නම් ලෝකය වඩා හොඳ තැනක් වනු ඇත.

ආශ්‍රය ග්‍රන්ථ විමර්ශන 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Gaining Access to Health Sciences Literature

by

Lionel R Amarakoon

National Institute of Health Sciences

Kalutara

Introduction

The present period is marked by rapid change in the manner in which information is created, stored retrieved and transmitted. Access to current health sciences literature plays an important role in ensuring that health professionals at all levels are able to maintain high standards of health care delivery. Knowledge of new therapies or new epidemics is primarily transmitted through the periodical literature.

On the contrary, the present day health professionals at all level require more information than ever before. Medical education and training have increased in complexity and are followed by specialization and possibly also health systems research (HSR). The need for both researcher and the practitioner to keep abreast or current developments necessitated using libraries and being conversant with the health information and literature.

The scope of health sciences librarianship has expanded in various directions in the last two decades. The resources in medical libraries that are available to the health care community have also shown corresponding increases. Not only has the output of information about health increased but the forms in which information is generated have produced a variety of information carriers.

Besides traditional carriers of information such as books and journals, audio-visual and computer generated products have been developed and improved, and there is now access to data bases-related to health sciences via telecommunication networks.

Health Literature and Library Services

Health literature and library services are an important link on they are the intermediaries between producers of information and library readers. They collect relevant materials and make it available to the readers. One can see that no researcher can hope to meet all his information needs solely by his own efforts and initiative. He needs health literature and library services to enable his personal efforts to bear fruits. Without a support of such a service, it is no longer possible for any individual to identify, locate and obtain within an acceptable time, the information he/she needs.

From the beginning of the 19th century scientific progress has been accelerating, particularly in health sciences, and there has been a dramatic increase in the volume of literature. For the health professional and the librarian the 'information explosion' is an ever present reality.

Until the 1950s most of those working in medicine, both clinicians and research staff, kept up to date

by scanning a few key periodicals and through professional contacts, but this is no longer possible even in the narrowest specialities.

Assistance in coping with the information explosion is one of the most valuable service that the health sciences librarian can offer. Far much clinical and research work success depends upon knowledge of previously published results, so frequent and through search of the literature, which a librarian can best undertake, are necessary.

According to Hølmstrom (1948) "The problem is a formidable one. We have heard estimates of how anything upto a million or more scientific papers a year are poured like rain over the scientific world and of how formidable are difficulties of ensuring current awareness, by scientific men, of the new publications which may concern them in the particular fields of research which these publications serve to irrigate. these torrents and revers of current literature pour themselves into libraries adding, without cease, to what is already there...."

The results of health research are published in order that the information may be communicated to the health professional as speedily as possible. It is essential that the health researcher be informed of the latest developments in his subject field of interest. In early days this was done by personal correspondence and it proved a satisfactory method, at that time, since researchers were few and the volumes of research is small. Periodicals became the vehicle of communication of the findings of research.

It has been estimated that literature in various natural sciences is doubling itself between five to

ten years. With the increase in the number of periodicals, it became more and more difficult to keep pace with what has been published. The acute problem of increasing amount of health literature was first felt by both clinicians and researchers, who used health libraries and information centres.

The growth of scientific literature can be estimated when we consider the fact that since the first scientific periodical was published in 1665, the doubling period has been approx. 15 yrs. Today there are over 20,000 periodical titles in the sciences, and it has been estimated that in the medical and related sciences along some 6,000 titles are being published every year.

Source of Information

Primary Sources

Primary sources of information are the first published records of original research and development or description of new application or new interpretation of an old theme or idea. These constitute the latest available information. The primary sources of information aid the researcher to :

- Keep up to date of new developments
- avoid duplication in research
- help others to build further work and thus generate more information.

Primary sources are published in a variety of forms such as : Periodicals, Research Reports, patents, standards, thesis and dissertations and fugitive forms of literature etc.

Secondary Sources

Deriving from this primary sources of information, we get the digested literature in the forms of indexing and abstracting periodicals and bibliographies.

It is difficult to find information from primary sources directly, Hence, one should consult the secondary sources in the first instance, which will lead one to specific primary sources in order to obtain current and relevant information required by health professional.

It is necessary to store both types of literature in a manner that they can be retrieved effectively. Primary literature must reach the desired clientele early. Digested literature must also be readily, retrievable and its existence known to the user. The library user must know how to find both types of literature and until he is able to do so, he is not a competent library user. Unless reliable and effective methods are employed to store and retrieve this literature, some important information can easily slip the research worker which might lead to duplication of what has already been done with the consequent waste of valuable time and money.

The conventional guide to the published literature like the indexing and abstracting periodicals, bibliographies, indexes and catalogues etc., are still very useful today and form important sources for retrieval of health information. The need for guides to the literature was felt very early with the increase in the number of periodicals. The first abstracting and indexing journals were published in the 1830's and ever since then their numbers have been increasing. This increase in the number of guides finally led to the publication of guides to the various abstracting and indexing services. The growth of scientific literature has reached such phenomenal proportion that the indexing and abstracting services have also become, proportionately larger.

The existence of so many abstracting and indexing publications may, at first sight, seem an unnecessary duplication of labour and funds. But this is not quite so. With over specialization and sub-division of subjects to narrower and narrower subject fields, the general indexes are no longer able to be comprehensive enough to satisfy the needs of every research worker. If we compare the "Current Content; Life, Sciences" with "Index Medicus" one can find that not all that is in "Index Medicus" can be found in "Current Content; Life Sciences."

If we examine the smaller abstracting and indexing journals, we find that nearly always they give access to some papers in their field which cannot be found in the larger guides. It is no longer enough to refer to a general guide in medicine like "Index Medicus" and hope to find everything on a certain subject.

If a health researcher wants to find every pertinent reference he must look in at least two of the major guides and one or more of the minor ones as well. It will thus be seen that the conventional methods of finding references by using indexing and abstracting publications, are not simple. It is true that these guides reduce the time of the searcher considerably, in fact enormously, in comparison to the task of finding them by directly referring to the periodicals or other publications, but nevertheless, manual literature search has become a time consuming task.

Although there are many indexes to health literature, because of the large number of journals, the general indexes must be highly selective in what they index and hence do not give access to all

the resources of the world's health literature. If we consider the Index, it has chosen approximately 3,200 journals from some 20,000 titles currently received in the National Library of Medicine. An analysis by the WHO Library of the titles indexed in 1983 shows that out of 2,709 periodical titles from 71 countries, only 6% were from developing countries. This means the greater part of locally relevant information is practically unknown to health personnel in the developing countries. Hence, bringing the health sciences periodicals published in the developing countries under bibliographic control is an important area which needs serious attention, in order to make available these resources to the rest of the world.

Recognizing this constraint WHO took the lead in the preparation of regional medical indexes WHO Regional Office for South East Asia produced the Index, Medicus for WHO South-East, Asia Region (IMSEAR) through a cooperative project of the network of about 185 libraries in the region. The Index Medicus Latino Americano (IMLA), which commenced publication in 1979 and in 1983 covered more than 200 periodicals published in 18 Latin American countries. There are plans to produce similar indexes in the other WHO regions.

Non-documentary sources

Non-documentary sources of information form a substantial part of communication in the field of health sciences. These sources provide information which other sources do not. There are two types of sources :

- Formal
- Informal

Formal sources include research organizations, societies, Govt. departments, University Medical Schools, Medical Experts etc.

Informal sources include conversation with colleagues, visitors, participating in seminars and congress etc. Very often, seminars and discussions would point out primary or secondary documentary sources. Informal sources are live sources, which are extremely important in the process of communication. Very often, if a health professional working on a research project needs some data, he would turn to his colleague working in the same institute rather than consult a printed page. Informal sources tend to be more convenient sources because it is certainly easier to have a dialogue with an expert than use a bibliography or index.

De Solla Price (1963) identified existence of 'invisible colleges': informal groupings of 100-200 scientists, active in research who communicate verbally with each other at Conferences, Colloquia, Summer Schools and by long-distance telephone calls has been identified.

Computerized Sources of Information Retrieval

On-line information retrieval has become a large and rapidly changing field, and that part of it which relates to biomedical information is no exception.

There are two major computer based information retrieval systems in operation related to biomedical literature, Viz., MEDLARS and the EXCERPTA Medica.

MEDLARS

Medical Literature Analysis and Retrieval System (or Medlars on Line) is a data base maintained

by National Library of Medicine in Bethesda(Md.), U.S.A., containing references to more than 4 million citations from more than 3200 journals published in over 70 countries amounting to 250,000 citations each year.

MEDLARS covers the whole field of biomedicine from 1964 onwards. It is designed to help health professionals to find out easily and quickly what has been published recently on any specific biomedical subject.

Medlars off-line search services are provided free of charge to the clientele of the Health Literature, Library and Information, Service Network. This service is available to any researcher in any part of the world. The request should be made to the closest MEDLARS centre and it is best channelled through the local health sciences library. A prescribed form is available for this and correct 'Medical Subject Headings' must be assigned to the request, if a successful search is to be carried out.

EXCERPTA MEDICA (EMBASE)

This is the automated storage and retrieval programme of biomedical information of the Excerpta Medica Foundation in Amsterdam. This computer database which is used for the production of the Excerpta Medica's 43 English language abstract journal and two drug-related literature indexes covers the whole field of biomedicine apart from nursing, psychology, dentistry, veterinary medicine and the paramedical fields. A total of 3500 biomedical journals are screened for the abstract journals. As well as original articles, Excerpta Medica also covers editorials, conference proceedings and letters to the editor, where these are substantive.

CD-ROM in Health

The entry of CD-ROMs into the field of health informatics has revolutionized the storage and retrieval of large information databases. The CD-ROM offers easy, efficient access to health databases at a reasonable cost. This technology is boon to health personnel, scientists and researchers, and ultimately to the people under their care. A variety of useful, medical databases are already available on CDs.

The use of a non-erasable storage medium such as the CD-ROM, accessed by small personal computers independent of communication facilities, seemed a promising way of accessing relevant and current health information, required by health professionals.

CD-ROM stands for compact disc-read only memory. Each CD-ROM disk, about the size of computer floppy disk, is able to hold more than 550 megabytes of data. This is equivalent to the data found in 1,000 books of 200 pages each. A small CD-ROM reader attached to a personal computer makes available all the information contained in a disk.

There are many CD-ROM databases available related to health sciences. They include general medical reference works such as MEDLINE, BiblioMed; and Occupational Health and Safety databases such as the CCINFODISC, NIOSHTIC, HSELINE, and TOXLINE.

One of the main advantages of the CD is that it provides easy and rapid access to large amount of information.

Resource Sharing Networking

Library resource sharing, which has been in operation in the deve-

loped countries for well over two decades, has been making a meaningful impact in the Third World only in the last decade. Networking as concept is easily grasped by Librarians. An information network is a system of information agencies such as libraries, information centres which are interlinked by a communication media for the purpose of implementing a common programme. By networking, the resources of a participating library become accessible to other libraries in the network. Theoretically the resources accessible to a nodal point in network is equivalent to the sum total or the resources of all the participating libraries. Effectiveness of the resources could be improved by avoiding duplication with the help of a rationalization schemes. The information agencies having realized that they cannot satisfy most of the information requirements of the users solely depending on their own resources. The purpose of a health library network is to ensure easy access to a relevant information for all health personnel and other potential users, and its objectives as "to make better use of existing literature resources in the country in other countries in the Region..(and) in other regions"

References :

- (1) Amarakoon, L.R. "Gaining access to health literature". (In) Report of the workshop on research methodology in Health Systems Research, 20th Nov. - 1st Dec. 1989.
- (2) Amarakoon, L.R. "Medical and health related medical school libraries in Sri Lanka". (In) Section of biological and medical sciences libraries, IFLA 52nd General Conference, Tokyo, Japan, August 24-29, 1986 : pp. 125-135.
- (3) D. Koh (et al) "Information Technology update — CD-ROM's in Health Care, Asia - Pacific Journal of Public Health, Vol. 2 (1), 1988 : pp. 72-75.
- (4) Morton, L.T. ed. Information sources in the medical libraries. — 3rd ed. London: Butterworths, 1984.
- (5) Senadhira, A. Resources in medical libraries (In) proc. of 5th ICML, Tokyo, Japan.
- (6) Senadhira, A. Retrieval of medical literature. Ceyl. Library Review July 1969.
- (7) Royal society scientific information conference, 21st June — 2nd July, 1948 "Report and papers submitted. London : The Royal Society, 1948.

Conclusion

Health professionals at all level require information to take timely decisions. Timely access to health sciences literature and information can be a crucial element in eradicating diseases, changing attitudes to public health problems and saving lives etc.

There is a urgent need to identify, access and utilize the extensive world health literature resources in providing better health facilities to the community. Without library resource sharing/networking no library can have access to the world's resources in health sciences field in catering to the information needs of their clientele. The advantages of the Information Technology must be applied to improve technical facilities of users and avoid unnecessary duplication. The entry of CD-ROM into the field of health informatics has revolutionized the storage and retrieval of large information databases. CD-ROM offers easy, efficient access to current and relevant health information to health professionals.

පුස්තකාල පද්ධති විශ්ලේෂණය හා නිර්මාණය

1. පද්ධතිය යනු කුමක්ද?

පද්ධතිය (system) යනු අප නිතර ව්‍යවහාර කරන පදයකි. එහි නියම අර්ථය ගැන නොසලකා විවිධ සංවිධාන සඳහා ද ද්‍රව්‍ය උකහුන් සඳහා ද පද්ධතිය යන පදය ව්‍යවහාර කිරීමට අපි පෙළඹී සිටින්නෙමු. රුධිර සංසරණ පද්ධතිය, අධ්‍යාපන පද්ධතිය, සමාජ පද්ධතිය, වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන පද්ධතිය, ප්‍රවාහණ පද්ධතිය යනු අප එදිනෙදා කතා බොහෝදී භාවිතා කිරීමට පුරුදුව සිටින පද සමහරෙකි. මෙහි දී පද්ධතිය යනුවෙන් අප වටහා ගන්නේ කිසියම් සංවිධානයක් යන අදහස යි.

මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන කෘතීම පද්ධති හා ස්වභාව ධර්මයා බිහි කරනු ලබන ස්වාභාවික පද්ධති යනු වෙන් දෙවර්ගයකි. සෞර ග්‍රහ පද්ධතිය ස්වාභාවික පද්ධතියක් වන අතර මෝටර් රථය කෘතීම පද්ධතියකි. මෙම පද්ධති දෙවර්ගයේ ඇති ප්‍රධාන වෙනසක් නම් කෘතීම පද්ධති නිර්මාණය කරනුයේ කිසියම් පරමාර්ථයක් අරභයා වීමයි.

කෘතීම පද්ධති භෞතික හා භෞතික නොවන යනුවෙන් දෙවර්ගයකට වෙන් කළ හැක. භෞතික පද්ධතියක් හඳුනා ගැනීම පහසුය. ජීවින් හා ද්‍රව්‍ය මුල් කර ගෙන භෞතික පද්ධති බිහිවේ. එම පද්ධතියක අවයව හා එහි ක්‍රියාකාරීත්වය දෘෂ්ඨි ගෝචර වේ. භෞතික නොවන පද්ධතියක අවයව හා ක්‍රියාකාරීත්වය දෘෂ්ඨි ගෝචර නො වේ. විදුලි බුබුලක් හෝ ඉවුන් විදුලි යන්ත්‍රයක් වැනි භෞතික පද්ධතියක් අපට හඳුනා ගත හැක. එම පද්ධතියෙන් නිකුත් වන (නිර්විෂ්ට) දේ අපට බැලීමට හෝ ඇසීමට පුළුවන. අධ්‍යාපනික, දේශ පාලනික වැනි භෞතික නොවන පද්ධති පහසුවෙන් හඳුනා ගත නො හැකි ය.

පද්ධතිය යනු අවයව (entities) සමූහයක සංවිධානයකි. පාසැල පද්ධතියකි. පාසැල යන පදයෙන් අප වටහා ගන්නේ ශිෂ්‍යයන්, ගුරුවරුන්, ගොඩනැගිලි, පුස්තකාල, හෝපනාගාර, ක්‍රීඩා පිට්ටනි, ඉගැන්වීමේ උපකරණ ආදියෙන් සමන්විත ස්ථානයකි. මේවා පාසල හැමැනි පද්ධතියේ අවයව වේ. පාසල අධ්‍යාපනය කේමා කොටසක්

නිර්මාණය

පද්ධතියක් ලෙස ගත හොත් එම පද්ධතියට ඇතුළත් වනුයේ අධ්‍යාපනයට සම්බන්ධ අවයව පමණි. අ.පනශාලා, නේවාසිකාගාර මෙයට ඇතුළත් නොවනු ඇත. නේවාසිකාගාරයෙන් අධ්‍යාපන කාර්යයක් සිදුවන්නේ නම් එය ද පාසල හැමැනි අධ්‍යාපන පද්ධතියට ඇතුළත් වන බවට සැලකිය යුතුය.

ගමක පන්සලක් දෙස විවිධ දෘෂ්ඨි කෝණ වලින් බැලිය හැක. අධ්‍යාපන පද්ධතියක්, ආගමික පද්ධතියක්, දේශ පාලනික පද්ධතියක්, සමාජ පද්ධතියක් ආදී වශයෙන් විවිධ කරුණු කේමා කරගත් පද්ධති පන්සලෙන් බිහිවිය

එන්. යූ. සාපා ච්ඡනි.

පුස්තකාලයාධිපති
අන්තර්ජාතික වාරිමාර්ග කලමනාකරණ
ආයතනය

පරිසරයට ඇති කරන හා පරිසරය මගින් කෙරෙන අධ්‍යාපනික බලපෑම් පමණකි.

පරිසරය සෑදෙනුයේ වෙනත් පද්ධති වලිනි. පරිසරය හඳුනා ගැනීමේ දී අප කරන්නේ වෙනත් පද්ධති හඳුනා ගැනීමයි. පද්ධතියට පරිසරයේ ඇතැම් පද්ධති වලින් වැඩි බලපෑමක් ද ඇතැම් ඒවැඩිත් අඩු බලපෑමක් ද කෙරේ. වැඩි බලපෑමක් කරන, පරිසරයේ ඇති පද්ධති ආසන්න පරිසරය (immediate environ-

ආසන්න පරිසරය

හැක. පද්ධතියකට ඇතුළත් වන්නේ එම පද්ධතියේ කේමාවට බලපාන ඒවා පමණි.

පද්ධතියක් බිහිවනුයේ පරිසරයක් (environment) තුළය. පද්ධතියට ඇතුළත් නොවන සියළුම අංග වලින් පරිසරය සෑදේ. අධ්‍යාපනය කේමා කොටසක් පාසල හැමැනි පද්ධතියේ පරිසරයට වෙනත් පාසැල් හා අධ්‍යාපන ආයතන, අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව, උගතුන්, පුස්තකාල ආදිය ඇතුළත් වේ. පද්ධතිය මගින් පරිසරයට බලපෑම් ඇති කරන අතර පරිසරය මගින් පද්ධතියට බලපෑම් කෙරේ. පද්ධතියක පැවැත්ම රඳා පවතින්නේ පරිසරය මත ය. පරිසරයේ බලපෑම හේතු කොට ගෙන පද්ධතිය විනාශ විය හැක. මෙහිදී සලකා බැලිය යුත්තේ පද්ධතියේ කේමාවට අදාල බලපෑම් පමණකි. පාසලක් (අධ්‍යාපනික) සම්බන්ධයෙන් හම්

ment) ලෙස හැදින්වේ. පද්ධති විශ්ලේෂණයේ දී අප උත්සාහ ගත යුත්තේ ආසන්න පරිසරය හඳුනා ගැනීමට යි.

2. පද්ධතියක් හැදින්වීම

පද්ධතිය හැදින්වීම සඳහා ඒ හා සම්බන්ධ පහත සඳහන් ලක්ෂණ විස්තර කළ යුතුවේ.

- අ. පරමාර්ථය (objective) - මිනිසා විසින් බිහි කරනු ලබන (කෘතීම) පද්ධතියකට පරමාර්ථ තිබිය යුතුය. නිශ්චිත පරමාර්ථ වලින් තොර පද්ධතියක් වැඩි කලක් නො පවතී.
- ආ. ප්‍රවිෂ්ට (input) - පද්ධතියට යමක් ප්‍රවිෂ්ට විය යුතුය. එසේ ප්‍රවිෂ්ට වනුයේ පරිසරයෙනි. (හැතහොත් පරිසරයේ ඇති පද්ධතියකිනි.) පරිසරය පද්ධතිය කෙරෙහි බලපෑමක් ඇතිකරන්නේ ප්‍රවිෂ්ට මගිනි.

ප්‍රතිග්‍රහණ සේවාවන්
තාක්ෂණික පරිපාටි

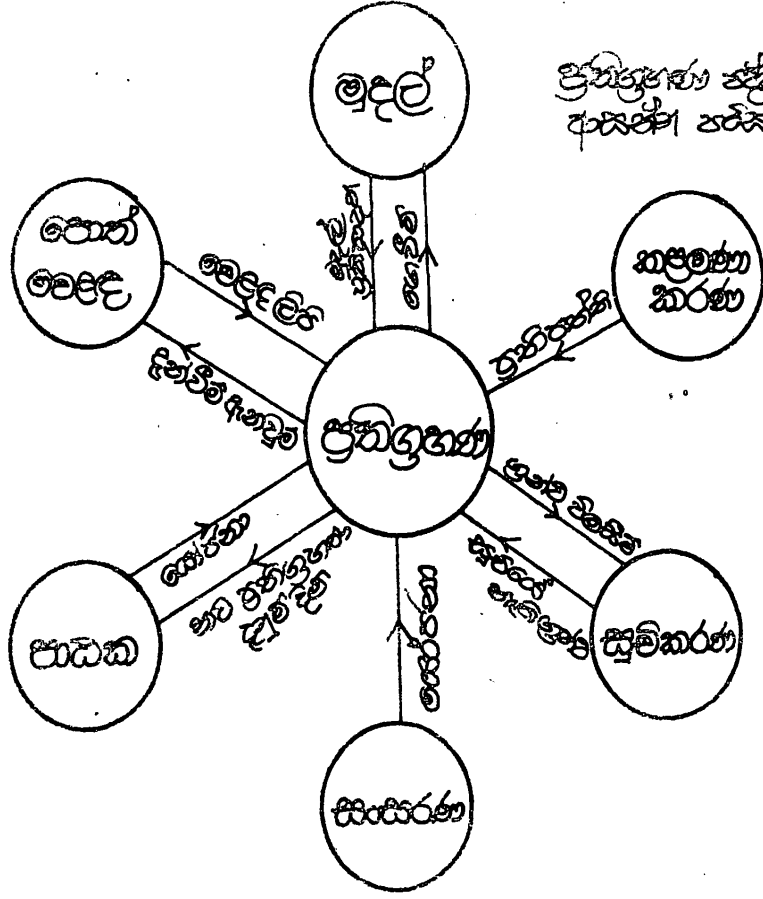
ඇ. නිර්විෂ්ට (output) - පද්ධතියෙන් යම්කිසි නිර්විෂ්ට විය යුතුය. නිර්විෂ්ට වීම මගින් පද්ධතිය පරිසරයට බලපෑමක් ඇති කරයි. නිර්විෂ්ටයන් පද්ධතියේ පරමාර්ථවලට ගැලපිය යුතුය. පද්ධතියක නිර්විෂ්ටයන් පරිසරයේ ඇති වෙනත් පද්ධතියක ප්‍රවිෂ්ටයක් වේ. පරිසරයට ප්‍රවිෂ්ට වන යම්කිසි සැටියෙන් ම නිර්විෂ්ට හො වේ.

ඈ. පිරිසැකසුම (process) - පරිසරයෙන් පද්ධතියට ප්‍රවිෂ්ට වන දේ නිර්විෂ්ට වනුයේ වෙනත් ස්වරූපයෙනි. පද්ධතිය තුළ සිදු කරන මෙම විපර්යාසය පිරිසැකසීම ලෙස නම් කෙරේ.

පද්ධතියේ පරමාර්ථ වලට ගැලපෙන පරිදි නිර්විෂ්ටයන් ලබා ගැනීම සඳහා පිරිසැකසීම යම් යම් පාලකයන්ට (controls) යටත් කළ යුතු වේ. උදාහරණයක් වශයෙන් ග්‍රන්ථ ප්‍රතිග්‍රහණ පද්ධතියක පරමාර්ථ "පුස්තකාලයේ සම්පත් උපරිම ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පාඨකයන්ට අවශ්‍ය පොත් පත් ප්‍රතිග්‍රහණය කිරීම" යයි සිතමු. මෙහි දී "පාඨකයින්ගේ යෝජනා" ලෙස පද්ධතියට ප්‍රවිෂ්ට වන විඥාපන "ඇඟවුම්" ලෙස නිර්විෂ්ට වන බව දැක්විය හැක. පාඨක යෝජනා, ඇඟවුම් බවට පරිවර්ථනය කිරීම පිරිසැකසුම වේ. පරමාර්ථයට ගැලපෙන ලෙස නිර්විෂ්ට ලැබීම සඳහා පිරිසැකසුම පාලනයට යටත් කළ යුතුවේ. අයවැය පාලනය, සුවි පරීක්ෂාව, සම්පත් සංවර්ධනය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ඇඟවුම් ප්‍රතිපත්ති අදිය පිරිසැකසීමේ දී පාලනයන් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

ග්‍රන්ථ ප්‍රතිග්‍රහණ පද්ධතිය ඉහත පෙනෙන පරිදි චිත්‍රයක් මගින් දැක්විය හැක.

ඉ අවයව (Components)- පද්ධතිය සෑදෙනුයේ අවයව එකතු වීමෙනි. පිරිසැකසීම කෙරෙනුයේ අවයව එකිනෙකට සම්බන්ධ වීමෙනි. පද්ධතියට ප්‍රවිෂ්ට වන දේ අවයවයක් ලබා ගනී. පරිසරයට නිර්විෂ්ට වන දෙය අවයවයකින් නිකුත් කරනු ලබයි. පුස්තකාල පද්ධතියක අවයව වලට පුද්ගලයින්, ප්‍රලේඛන, උපකරණ ආදිය ඇතුළත් වේ.

ඊ උප පද්ධති (Sub-Systems) - පද්ධතියක් තුළ තවත් පද්ධතියක් හෝ කිහිපයක් පිහිටිය හැක. මේවා උප පද්ධති ලෙස හැඳින්වේ. උප පද්ධතියක ප්‍රවිෂ්ටයක් තවත් උප පද්ධතියක නිර්විෂ්ටයක් හෝ සමස්ථ පද්ධතියේ ප්‍රවිෂ්ටයක් විය හැක. එමෙන් ම උප පද්ධතියක නිර්විෂ්ටයක් තවත් උප පද්ධතියක ප්‍රවිෂ්ටයක් හෝ සමස්ථ පද්ධතියේ නිර්විෂ්ටයක් විය හැක. උදාහරණ වශයෙන් ප්‍රතිග්‍රහණ පද්ධතියට උප පද්ධති කිහිපයක් තිබිය හැක. ග්‍රන්ථ කේරීමේ උප පද්ධතිය, ඇඟවුම් උප පද්ධතිය, ග්‍රන්ථ ප්‍රවේශ කිරීමේ උප පද්ධතිය, ත්‍යාග හා හුවමාරු උප පද්ධතිය මින් සමහරෙකි.

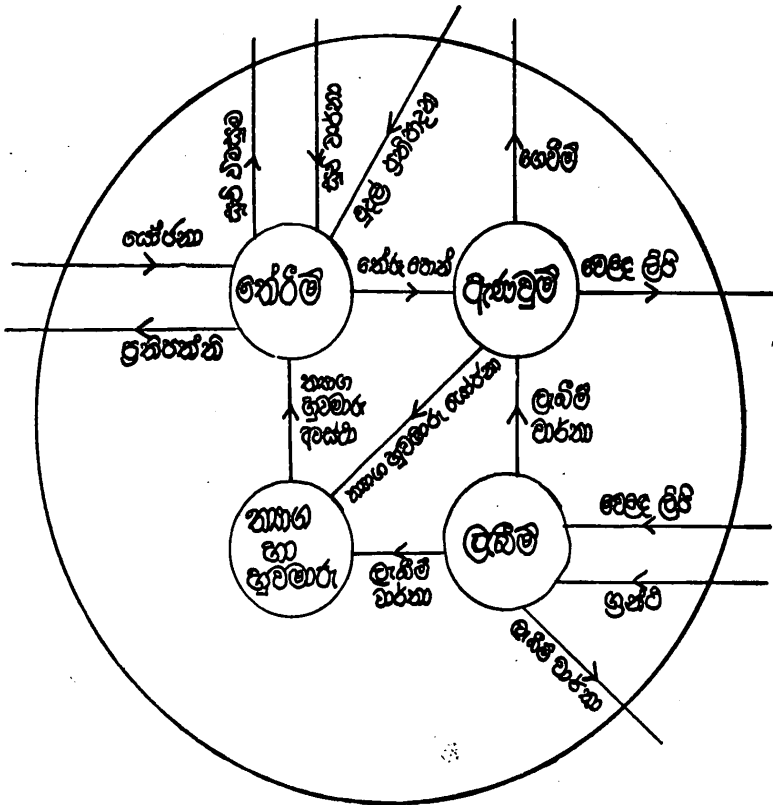
පද්ධතියක් ගොඩනැගීම සඳහා එය නිශ්චිත වශයෙන් විග්‍රහ කළ යුතුවේ. මෙහි දී පද්ධතියේ පරමාර්ථ, අවයව, නිර්විෂ්ට, ප්‍රවිෂ්ට, පරිසරය, අවයව, උප පද්ධති යන අංග නිවැරදිව විස්තර කළ යුතුවේ. මේ කාර්ය සඳහා පද්ධතිය විශ්ලේෂණය කළ යුතු වේ.

3. පුස්තකාල පරිගණක පද්ධති

පුස්තකාලය කාර්යයන් ඉටු කරනුයේ විවිධ පද්ධති මගිනි. ග්‍රන්ථ සංසරණය, ග්‍රන්ථ ප්‍රතිග්‍රහණය, සඟරා පාලනය, සුවිකරණය, ආදී ඵලදායී පද්ධති සමහරකි. වෙනත් පද්ධතියකට මෙන් පුස්තකාල පද්ධතියකට ද විවිධ තේමා තිබිය හැක. දේශපාලනික, අධ්‍යාපනික, සමාජයීය, කළමනාකරණ, විඥාපන, මෙවැනි, තේමා සමහරකි.

පරිගණක භාවිතය සඳහා පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීමේදී එහි තේමාව වනුයේ විඥාපනයයි. (information) මේ අනුව පරිගණක ගත පුස්තකාල පද්ධති වල තේමාව වනුයේ විඥාපනයයි. පද්ධතියේ සියළුම අංග විඥාපන දෘෂ්ටි කෝණයෙන් සැලකිය යුතු වේ. පද්ධතියේ පරමාර්ථය පද්ධතියට අදාලව විඥාපන සැපයීමයි. නිර්විෂ්ට හා ප්‍රවිෂ්ට වනුයේ විඥාපනයයි. පිරිසැකසීමේ දී සිදු වනුයේ විඥාපන හසුරුවීමයි. පද්ධතියේ අවයව වලින් කරනුයේ විඥාපන ගබඩා කිරීම හෝ සංක්‍රමණයයි. මෙම අවයව පුද්ගලයින්, ග්‍රන්ථ හෝ ද්‍රව්‍ය විය හැක.

ග්‍රන්ථ තේරීමේ පද්ධතිය හා එහි උප පද්ධති

පරිගණක භාවිතා කරන පුස්තකාල පද්ධතියක ඇතැම්විට විඥාපන නිබේනුයේ දත්ත (data) වශයෙනි. දත්ත විවිධාකාරව පිරිසැකසූ විට විවිධ විඥාපන ලබා ගත හැක. පරිගණක පද්ධතියක විඥාපන, දත්ත බවට විශ්ලේෂණය කොට ගබඩා කිරීම වඩාත් වාසිදායකය. එවිට දත්ත අවශ්‍ය ආකාරයට පිරිසකසා, විවිධ විඥාපන ලබා ගත හැක.

4. පුස්තකාල පද්ධති විශ්ලේෂණය

පුස්තකාල පද්ධතියක් විශ්ලේෂණය (systems analysis) කරන ආකාරය 'ග්‍රන්ථ සංසරණ' පද්ධතිය විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් ප්‍රදර්ශනය කළ හැක. ග්‍රන්ථ සංසරණ පද්ධතිය නිවැරදිව විග්‍රහ කිරීම සඳහා පහත දැක්වෙන පරිදි එහි අංග විස්තර කළ හැක.

- අ. නාමය: ග්‍රන්ථ සංසරණ පද්ධතිය.
- ආ. පරමාර්ථ: උපරිම පාඨක සංඛ්‍යාවකට පුස්තකාලයේ ග්‍රන්ථ වලින් එල

දායී සේවයක් සැලසීම සඳහා ඒවා නිසි පරිදි බැහැරදීම, ආපසු ලබා ගැනීම, වෙන් කිරීම, අනිසි පරිභරණය අධෛර්මයක් කිරීම ආදී කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය නිවැරදි හා කාලීන විඥාපන සැපයීම.

ඇ. අවයව: ග්‍රන්ථ, භාෂා ලේඛන, ලිපි සුවිස, කාර්ය නීති, පුස්තකාල ප්‍රතිපත්ති ලේඛන.

ඈ. පරිසර පද්ධති: සංසරණ පද්ධතියේ, (ආසන්න පරිසරයේ) පිහිටි වෙනත් පද්ධති හා; සංදේශන, (සංමාජිකයන් සමඟ ලිපි හා අදහස් හුවමාරු කරන පද්ධතිය), සාමාජික ලියාපදිංචි (සංමාජිකයන් ලියාපදිංචි කිරීම, සංවර්ධනය හා ගබඩා කිරීම), සුවි (සුවිස ආශ්‍රිතව විඥාපන සේවා සැපයීම ආදිය ඉටු කරන පද්ධතිය) හා පරිපාලන (නීතිරීති, ක්‍රියාපටිපාටි, සැලසුම් සකස් කරන පද්ධතිය) යන ඒවා වේ.

- ඉ. නිර්විෂ්ට:
  1. නිකුත් කළ ග්‍රන්ථ වාර්තා
  2. ලැබුණු ග්‍රන්ථ වාර්තා

3. වෙන් කළ ග්‍රන්ථ වාර්තා
4. වෙන් කළ ග්‍රන්ථ ලැබුණු බව දන්වන ලිපි
5. ප්‍රමාද වූ ග්‍රන්ථ වාර්තා
6. සිහි කැඳවීම ලිපි
7. දඩ වාර්තා
8. දඩ අය කිරීම ලිපි

- ඊ ප්‍රවිෂ්ට:
9. පාඨක තොරතුරු
  10. බැහැරගෙන යන ග්‍රන්ථ තොරතුරු
  11. ආපසු ලැබුණු ග්‍රන්ථ තොරතුරු
  12. පාඨක ඉල්ලීම්

උ. උප පද්ධතිය: ග්‍රන්ථ නිකුත් කිරීම, ග්‍රන්ථ ලැබීම, ප්‍රම. දින ග්‍රන්ථ, දඩ අය කිරීම, සංසරණ දත්ත ගබඩා කිරීම.

- ඌ පාලන:
1. ග්‍රන්ථ ලබාගත හැකි සාමාජික විස්තර
  2. බැහැර දිය හැකි ග්‍රන්ථ විස්තර
  3. සංසරණ නීති රීති
  4. සාමාජික නීතිරීති

5. පද්ධති නිර්මාණය (Systems development)

පද්ධතිය විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් අනතුරුව පරිගණකය භාවිතා කිරීම. සඳහා විඥාපන පද්ධතියක් ගොඩනගා ගත යුතුවේ. මේ සඳහා පද්ධතිය තුළ බිහිකළ යුතු දත්ත ගොනු නිශ්චය කිරීම හා පද්ධතියේ විඥාපන පිරිසැකසුම් ක්‍රියාවලිය විග්‍රහ කිරීම කළ යුතුය.

5.1 දත්ත ගොනු - සංසරණ පද්ධතිය සතු දත්ත ගබඩාවට ගොනු එකක් හෝ කිහිපයක් ඇතුළත් වේ. මෙම ගබඩා වලට ඇතුළත් වන දත්ත ගොනු හා ඒවායේ සටහන් වන දත්ත පිළිබඳ විස්තර හඳුනාගත යුතු වේ.

අ. සංසරණ ග්‍රන්ථ ගොනුව - සංසරණය සඳහා යොදා ගත් ග්‍රන්ථ පිළිබඳ විස්තර මෙම ගොනුවට ඇතුළත් වේ. එම ගොනුවේ ඇති දත්ත වලින් වැඩි කොටස පිටපත් කරනු ලබන්නේ සුවි පද්ධතියෙනි. දත්ත ගොනුවට පහත සඳහන් විස්තර ඇතුළත් විය යුතුය.

- ග්‍රන්ථ නාමය, කර්තෘ, ඇමතුම් අංකය, ප්‍රවේශ අංකය, විෂය, බැහැර දීමේ

සීමා, පුස්තකාලයේ ග්‍රන්ථය ඇති හැකි බව, ග්‍රන්ථයේ පිටිවැය.

ඇ. ග්‍රන්ථ බැහැරදීමේ ගොනුව - ග්‍රන්ථ බැහැරදීමේ පිළිබඳ විස්තර මෙම ගොනුවට ඇතුළත් වේ. මෙම දත්ත ගොනුවට පහත සඳහන් විස්තර ඇතුළත් විය යුතුය.

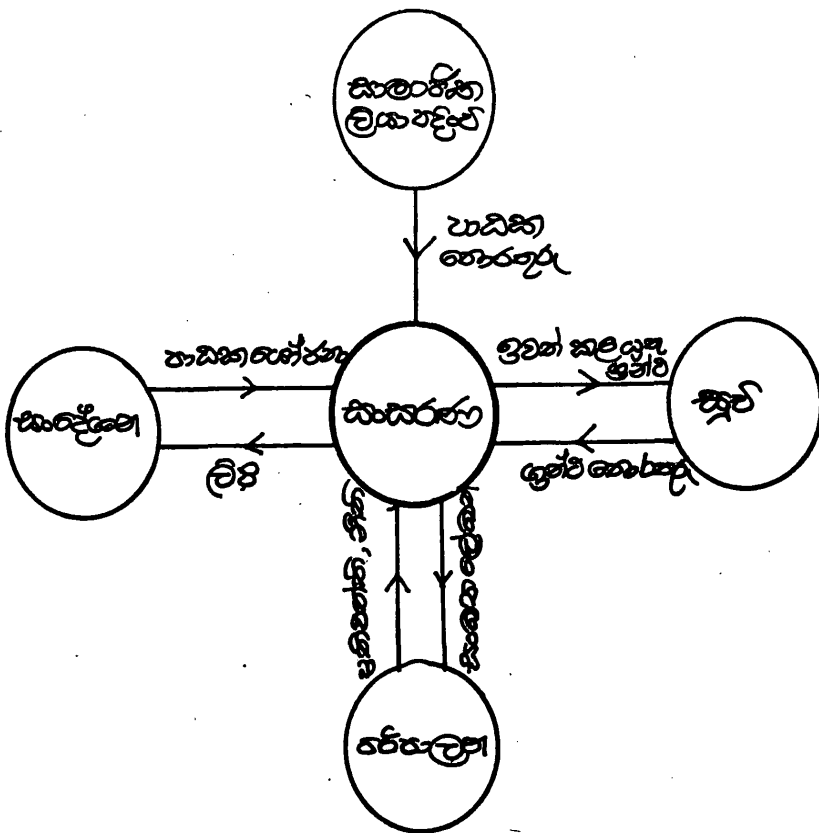
පාඨක අංකය, ප්‍රවේශ අංකය, බැහැර දුන් දිනය, බැහැර දීමේ කාල සීමාව, සිහි කැඳවුම් කළ දින, අලාභය අය

5. 2 පිරිසැකසූ ක්‍රියාපටිපාටි (processing procedure)

පද්ධතිය තුළ සිදු කෙරෙන ක්‍රියාවලි නිශ්චය කිරීම පද්ධති නිර්මාණයේ ඊළඟ පියවර වේ. ක්‍රියාවලි නිශ්චය කිරීමේ දී දත්ත ප්‍රවිෂ්ට කරන ආකාරය ගබඩා කරන දත්ත, නිර්විෂ්ට ලබා ගන්නා අන්දම ආදිය දැක්විය යුතු වේ. පළමු කොට එක් එක් ක්‍රියාවලිය පියවරෙන් පියවරට සටහන් කළ යුතු

3. සාමාජිකයාට ග්‍රන්ථ නිකුත් කළ හැකි බව නිශ්චය කිරීම.
4. ග්‍රන්ථයේ අංකය ග්‍රන්ථ පත්‍රිකාවෙන් ලබා ගැනීම.
5. ග්‍රන්ථයේ විස්තර සූචි පද්ධතියෙන් ලබා ගැනීම.
6. ග්‍රන්ථය වෙන් කළ ග්‍රන්ථයක් දැයි "ග්‍රන්ථය වෙන් කිරීමේ ගොනුවෙන්" දැන ගැනීම.
7. ග්‍රන්ථය නිකුත් කළ හැකිදැයි නිශ්චය කිරීම.
8. ග්‍රන්ථය නිකුත් කරන කාල සීමාව නිශ්චය කිරීම.
9. ග්‍රන්ථය බැහැරදීම පිළිබඳ වාර්තාව "ග්‍රන්ථ බැහැරදීමේ ගොනුවට" ඇතුළත් කිරීම.

සංසරණ පද්ධතිය හා විභි ආසන්න පරිසරය

5.3 දත්ත ගොනු නිර්මාණය (data file structure)

දත්ත ගොනුවල ව්‍යුහය දැක්වීම පද්ධති නිර්මාණයේ දී සිදු කළ යුතු වැදගත් කාර්යයකි. දත්ත ගොනුවේ ඇතුළත් කෙරෙන දත්ත වර්ග පද්ධති විශ්ලේෂණයේ දී හඳුනා ගෙන ඇති හෙයින් පද්ධති නිර්මාණයේ දී දත්ත වර්ග පිළිබඳ වැඩිදුර විස්තර දැක්විය යුතුය. දත්ත විස්තර කිරීම සඳහා පහත සඳහන් විස්තර සැපයිය යුතු වේ. දත්ත භාෂාව, දත්තයට ඇතුළත් අක්ෂර සංඛ්‍යාව, දත්ත වර්ගය මෙම විස්තරයට ඇතුළත් වේ.

කරන බව දැන් වූ දිනය, අලාභය අය කරගත් දිනය, ග්‍රන්ථය ආපසු භාර දුන් දිනය.

ඇ. ග්‍රන්ථ වෙන් කිරීමේ ගොනුව පාඨක ඉල්ලීම් අනුව ග්‍රන්ථ වෙන් කිරීම පිළිබඳ විස්තර මෙම ගොනුවට ඇතුළත් වේ.

ග්‍රන්ථ භාෂාව, ප්‍රවේශ අංකය, පාඨක අංකය, වෙන් කළ දිනය, වෙන් කිරීම වලංගු කාල සීමාව, දැනුම් දුන් දිනය.

වේ. මේ සඳහා උදාහරණ වශයෙන් "ග්‍රන්ථ නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය" පහත දක්වා ඇත.

ග්‍රන්ථ නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

1. සාමාජිකයා ගේ අංකය : බල පත්‍රයෙන් සාමාජික අංකය ලබා ගැනීම.
2. සාමාජිකයා ගේ තොරතුරු: සාමාජික ලියාපදිංචි පද්ධතියෙන් ලබා ගැනීම.

6. පුස්තකාලයාධිපති හා පද්ධති විශ්ලේෂණය

පද්ධති විශ්ලේෂණය, පුස්තකාල කාර්යයන් පරිගණක ගත කිරීමේ පූර්ව අවශ්‍යතාවක් ලෙස සලකනු ලබයි. එසේ වුවද පරිගණක හොඳ වන කාර්යය සඳහා ද පද්ධති විශ්ලේෂණය යොදා ගත හැක. කළමනාකරණ කාර්යයන් ක්‍රමවත්ව සිදු කිරීම සඳහා පද්ධති විශ්ලේෂණය යොදා ගැනීම සුදුසු බව වටහා ගෙන ඇත. පරිගණක ගත කිරීම සඳහා පද්ධති විශ්ලේෂණය යොදා ගත්තේ නම් විභව පද්ධතියක්

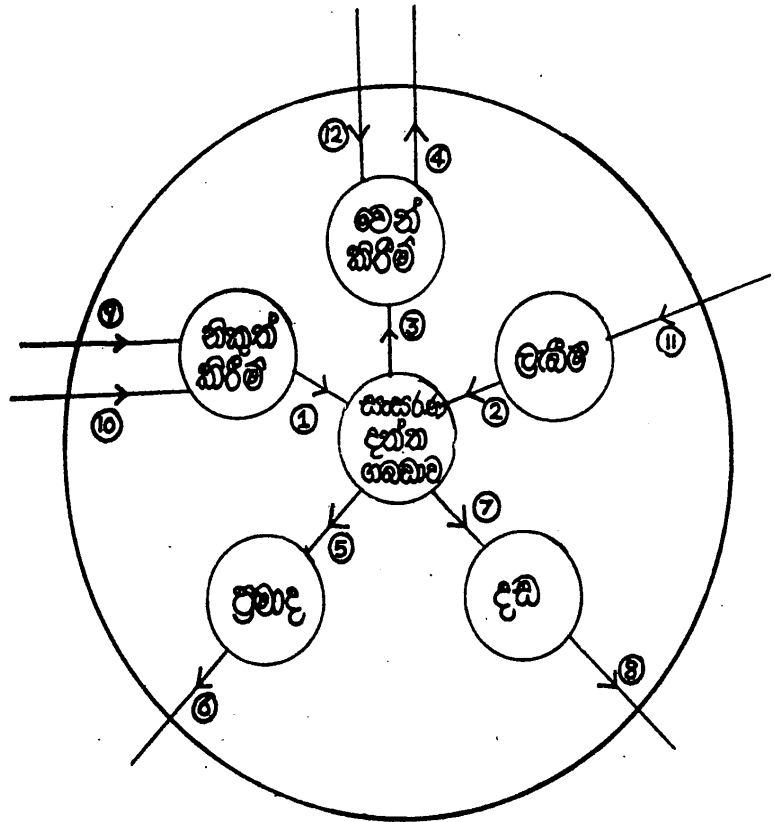
නිර්මාණය කිරීම අරමුණු කර ගෙන කළ යුතුවේ.

පරිගණක ගත පද්ධති විශ්ලේෂණය හා නිර්මාණය විශේෂ පරිගණකකාර්යයක් ලෙස සලකනු ලැබේ. මේ සඳහා පරිගණක මධ්‍යස්ථානවලට සම්බන්ධ පද්ධති විශ්ලේෂණයන් සේවයේ යොදවා ඇත. පද්ධති විශ්ලේෂකයන් පරිගණක කාර්යයන් මෙන් ම අදාළ පරිපාලන කාර්යයන් ද නිවැරදිව විවහා ගත යුතුවේ. එසේ හොඳින් හොත් අපේක්ෂිත පද්ධතියට ඉදුරා වෙන පද්ධතියක් ගොඩ නැගෙනු ඇත.

විවිධ පරිපාලන කාර්යයන් පිළිබඳ වැටහීම අඩු බැවින් පද්ධති විශ්ලේෂකයෝ එම පරිපාලන කාර්යයේ නියැලී සිටින අය සමඟ සාකච්ඡා කොට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගනිති. මෙහි දී ඔවුහු පද්ධති සම්මුඛ පරීක්ෂණය උපයෝගී කර ගනිති. පද්ධති සම්මුඛ පරීක්ෂණයේ දී පරිපාලකයෝ තමන් අපේක්ෂා කරන පද්ධතිය පිළිබඳ දළ විස්තරයක්ද පවතින ශ්‍රමික පද්ධතිය පිළිබඳ තොරතුරු ද පද්ධති විශ්ලේෂකයන්ට ලබා දෙති.

පුස්තකාල කාර්යයන් පරිගණක ගත කිරීමේ දී පැහැන නැගෙන ප්‍රධාන ගැටළුව වනුයේ පද්ධති විශ්ලේෂකයන් පුස්තකාල පද්ධති පිළිබඳ මහා අවබෝධයකින් තොර වීමයි. පුස්තකාල කටයුතු වලට පරිගණක ගත කිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමුඛත්වය හොඳ ලැබෙන බැවින් එය පුස්තකාලයාධිපතිගේ උත්සාහය හා උනන්දුව මත රඳා පවතින කාර්යයක්ව පවතී. එසේ හෙයින් පද්ධති විශ්ලේෂකයෝ පුස්තකාල පද්ධති පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට වැඩි උනන්දුවක් හොඳක්වනී. මෙහි දී පැහැන නැගෙන තවත් ගැටළුවක් නම් පුස්තකාල පද්ධති පිළිබඳව පද්ධති විශ්ලේෂකයන් තුළ ඇති වැරදි අවබෝධයයි. මෙය වඩාත් භානිදායකය.

සායරණ විද්‍යාත්මක විද්‍යාව

(අංක වලින් දැක්වෙන්නේ ඉ හා ඊ ඡේදවල සඳහන් ප්‍රවීණතා හා නිර්විෂ්ටයන්ය)

පුස්තකාලයාධිපති හොඳ විමසා මෙබඳු පද්ධති විශ්ලේෂකයන් ගොඩ නගන පද්ධති, පුස්තකාල කාර්යයන් තවත් දුෂ්කර හා අකාර්යක්ෂම බවට පත් කරයි.

වඩාත් යෝග්‍ය වනුයේ, පුස්තකාලයාධිපති පද්ධති විශ්ලේෂණය පිළිබඳ මහා අවබෝධයක් ඇතිව සිටීමයි.

එසේවූ විට, තමන් විසින් ම පරිගණක පද්ධතියක් ගොඩනගා ගත හොඳ හැකි වුවත්, යටත් පිරිසෙයින් පද්ධති විශ්ලේෂකයෙකුට තම අදහස් නිවැරදිව ප්‍රකාශ කිරීමට හැකි වනු ඇත. මෙම ලිපියේ දැක්වෙන පරිදි පද්ධති විශ්ලේෂණයක යෙදී තමන්ට අවශ්‍ය පද්ධතිය යථා පරිදි විග්‍රහ කොට දැක්විය හැකි නම් එය ඇසුරින් පද්ධති විශ්ලේෂකයෙකුට පරිගණක පුස්තකාල පද්ධතියක් ගොඩ නැගීම පහසු කාර්යයක් වනු ඇත.

The National Library as an International Exchange Centre of Publications

by

Dr K. M. KARIM

Directorate of Archives
and Libraries
Bangladesh

With the emergence of the concept of modern Librarianship, the idea of the functions of different categories of libraries has engrossed the mind of the members of the concerned profession. Thus when somebody talks of the functions of a national library, he generally thinks of its operational task as an international exchange centre of publications along with its other acknowledged functions.

The idea of a formal national and international book exchange programme may not perhaps be very old in the world. The Meeting of Experts on the National Planning of Library Services in Latin America held in Quito in 1966 discussed about the international exchange of publications. The UNESCO Meeting of Experts on the National Planning of Library Services in Asia held in Colombo in December, 1967 put emphasis on establishing relations with libraries of other countries. It should also be pointed out here that the emerging national libraries of the world, particularly of the South East and East Asia having a legal status have, in their charter of duties, the clearly laid down functions of distributing and exchanging publications with foreign countries. As for example, the National Libraries of Phillipines, Singapore and Thailand

are entrusted with the duty to carry out literary exchange and exchanges of government publications with foreign countries. The national library often serves as well, thus, facilitating access to foreign literature in some countries.

At present there is the growing need for resource-sharing of information among the member states for enriching world knowledge and scholarship. Therefore, an international exchange programme plays a vital role in the arena of the global information system.

In the present century man has made rapid strides in the field of science and technology and in these days of tremendous information explosion, the information management technology has also undergone a significant change. Man has gradually had recourse to all modern means of automatic devices for conserving and disseminating information as efficiently as possible not only within the geographical boundary of a country but also beyond its precincts.

International resource-sharing of information depends primarily on successful execution of an international exchange programme of publications. The national library of a country is to engage in international exchange programme in order to obtain materials which is not available through regular acquisitions channels from other countries, disseminate national or institutional publications, promote universal availability of publications and collect materials of little

immediate relevance but necessary for future use. However, the national need is to be identified first before such a programme is launched. On the whole, the entire operation of international exchange of publications should constitute a part of the national information policy and its system.

In order to make the exchange programme successful and effective, a clearly laid down policy is to be formulated in regard to the acquisition of publications that are to be exchanged. First, the whole exchange programme may be executed by an agreement through which publications can be exchanged free of cost or by purchase or by donation and gift. Secondly, if the exchanges are done through purchase, it will take place out of its allocated budget. Thirdly, there should be a definite list of exchange partners with whom the exchange programme of publications with its exchange partners.

The international exchange programme can be efficiently conducted through a well-managed and well-equipped unit functioning inside the national library having sufficient trained and supporting staff, financial support and modern automatic devices. A basis for such an exchange programme should also be fixed beforehand and it may be based on either geographical or subject area or linguistic considerations.

One of the major problems which confronts exchange programme is the absence of exchange agreement among the intending exchange partners. The national library which normally initiates the exchanges will determine the basis of it and further take a concrete step for what is to be exchanged. Obviously the reference tools such as national and other forms of bibliographies and indexes that are produced generally by a national library

will have their place at the top of the list of what are to be exchanged.

The publications that will be available from book exchange programme will be separately listed and catalogued. A separate bibliography should also be made and circulated among the concerned institutions of the country.

Sometimes the materials sent or received may be outside the scope of the exchange agreement. This may take place through purchase of materials, donations or gifts. The materials that can be exchanged are prints, duplicates, new theses, posters, music scores, paperprint, sound recordings, tapes, cassettes, moving image materials, films, videos, computer softwares, diskettes etc. The national bibliographies and other bibliographical tools should be exchanged free of cost.

There are, of course, many impediments in the way of a healthy international exchange programme. First, there is the political and ideological barrier which stand in the way of free flow of exchange of published materials among the member states. Secondly, the language is another problem of exchange. In certain cases, this may, however, be overcome through powerful translation services with the help of the most modern techniques. Thirdly, the postage cost poses to be very high quite often which has a discouraging effect on exchange. Fourthly, the inadequate production of bibliographical tools and their irregular circulation keep the exchange partners of other countries in darkness about the publication of very useful titles. Fifthly, the national library may not have separate budgetary provisions for the acquisition of publications through exchange.

However, there is a growing tendency to set up national contact points other than the national, library for the storage, documentation and dissemination of data and information materials. They are specialised institutions dealing with engineering, medicine, agriculture, social science, etc. The establishment of such a net work with a national focal point having a central data base is felt by the government and non-government, users mainly due to the undernourished condition of the national library. It is not a specialised library and so its exchange programme covers a broad spectrum of subjects. In a country where the national library is practically in its nascent stage it is yet to take over its professed responsibilities of documentation and dissemination of information in specialised fields of human knowledge. The growth of a vast mass of non-print and unpublished data and information materials has made it emergent for the creation of data bases from where the users will be catered with all source materials. The locally produced source materials through empirical study such as survey and statistical reports, quantitative data, market surveys are to be made available centrally for research and reference purposes. These materials are available in research organisations and special libraries. Thus in some countries special libraries have stepped in to serve as the national agencies for regional and international data bases such as the International Nuclear Information System (INIS), the Development Science Information System (DEVSIS), the Agriculture Research Information System (AGRIS) etc. There are a few special libraries which are now subscribing to online data bases in other specialised fields. Their argument is that it is their specialised collections which need to be enriched and their spec-

ialised research and development users will require online search service.

It should, however, be borne in mind that all these exercises are wrapped in a broad international exchange programme of information. The national library of a country is also capable of serving as both regional and international data base of information. It is the recipient of all published materials that come out locally and are acquired under legal deposit regulations. It also serves as the national agencies for ISBN and ISSN. The national library often serves as the national focal point for the availability and exchange of data and information materials on specialised subjects in many countries as well.

The usefulness of data bases to be established in specialised agencies is not above criticism. The low level and frequency of use of information materials in developing countries does not justify the establishment of such agencies. Again the high cost of a connection with a foreign net work and the question of information dependency have engendered an attitude of cautious consideration of these new data-bases.

In the above circumstances, the national library of a country should carefully watch recent developments that are taking place in the field of exchange of information. It should be well-equipped with trained man-power and modern, mechanical devices. The professional working in a national library should have updated training in newer fields of information technology and services. All these will enable it to play an effective role in all spheres of information management including storage and dissemination of information.

අධ්‍යාපන හා පුහුණු අංශය මහජන පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් සඳහා පාඨමාලා

මහජන පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් සහ පුස්තකාල සාහයකවරුන් සඳහා එකවර පාඨමාලා 02 ක් 1989 .11. 25 සිට 28 දක්වා ඇඹිලිපිටිය ග්‍රාමීය නායකයන් පුහුණු කිරීමේ ජාත්‍යන්තර මධ්‍යස්ථානයේදී පැවැත්විණි. මෙම පාඨමාලාවනට මහජන පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් 32 දෙනෙක් සහ පුස්තකාල සහයකවරුන් 28 දෙනෙක් සහභාගි වූහ.

පාසල් ගුරු පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් සඳහා පාඨමාලා

බණ්ඩාරවෙල අධ්‍යාපන දිස්ත්‍රික්කයේ ගුරු පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් සඳහා පස්දින පාඨමාලාවක් 1989. 11. 18 සිට 1989. 11. 22 දක්වා දියතලාව සංස්කෘතික, මධ්‍යස්ථානයේදී ගුරු අධ්‍යාපන, සංස්කෘතික කටයුතු හා ප්‍රවෘත්ති අමාත්‍ය, වි.ජ.මු ලොකු බණ්ඩාර මැතිතුමා ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පවත්වන ලදී. කණ්ඩායම් දෙකක් වශයෙන් පැවැත් වූ මෙම පාඨමාලාවට ගුරු මහත්ම මහත්මීන් 98 දෙනෙක් සහභාගි වූහ.

පිරිවෙන් පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් සඳහා පාඨමාලා

1989. 12. 09 සිට 12 දින දක්වා බණ්ඩාරවෙල කැබැල්ලේ ශ්‍රී සුදර්මෝදය පිරිවෙන්හිදී පිරිවෙන් පුස්තකාලයාධිපති ස්වාමීන්වහන්සේලා 45 දෙනෙකුගේ සහභාගිත්වයෙන් හා 1989. 12. 20 සිට 23 දින දක්වා කොළඹ දෙමටගොඩ ධර්මදානාශ්‍රාම පිරිවෙන්හිදී ගිහි පැවිදි පිරිවෙන් පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් 45 දෙනෙකුගේ සහභාගිත්වයෙන් පිරිවෙන් පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් සඳහා

පාඨමාලා 02ක් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පිරිවෙන් ශාඛාවේ සහයෝගය ඇතිව පවත්වන ලදී.

ප්‍රතිග්‍රහණ අංශය කර්තෘ ප්‍රකාශකයින් සඳහා දෙදින සම්මන්ත්‍රණය

අන්තර් ජාතික ප්‍රමිති ග්‍රන්ථ අංක ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ තෙවැනි අදියර පිළිබඳව පැහැදිලි කරදීම සහ ප්‍රකාශකයින් වෙත ප්‍රකාශන හැදෑරුම් අංක ප්‍රදානය කිරීම අරමුණු කරගෙන පෞද්ගලික හා කර්තෘ ප්‍රකාශකයින් සඳහා දෙදින සම්මන්ත්‍රණයක් 1989 නොවැම්බර් 30 වෙනි දින සහ දෙසැම්බර් 01 වෙනි දින ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩල ගොඩනැගිල්ලේ දී පැවැත්විණි. සම්මන්ත්‍රණයට කර්තෘ හා පෞද්ගලික ප්‍රකාශකයින් 125 දෙනෙකු සහභාගි වූහ.

මේ සමඟම ව්‍යාපෘතිය යටතේ අංක ලබා පොත් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද කර්තෘ හා පෞද්ගලික ප්‍රකාශකයින් තැන්පතුව සඳහා ප්‍රදානය කළ ග්‍රන්ථ පිටපත් ආධාරයෙන් මේ දෙදින තුළ පොත් ප්‍රදර්ශනයක් ද පවත්වන ලදී.

සම්මන්ත්‍රණයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් දෙසැම්බර් මස සිට ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලියාපදිංචි වීමට පැමිණි ප්‍රකාශකයින්ගේ සංඛ්‍යාව මෙන් ම ග්‍රන්ථ සඳහා අංක ලබා ගැනීම ද ඉතා වේගවත් ප්‍රගතියක් පෙන්වුම් කර ඇත.

විද්‍යා පොත් එකතුව

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ විද්‍යාව හා තාක්ෂණය පිළිබඳ ග්‍රන්ථ එකතුව ආරම්භ කිරීමේ මුල් පියවරක් වශයෙන් විද්‍යාව හා තාක්ෂණය පිළිබඳ කෘති මිල දී ගැනීම අරඹා ඇත. මෙහි දී මිල අධිකවීම හේතුවෙන් අනෙකුත් පුස්තකාල වලට මිලදී ගැනීමට අපහසු, වැදගත් විමර්ශන කෘති මිලදී ගැනීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීමට අදහස් කර ඇත.

PUBLISHING IN MALDIVES - AN OVERVIEW

MRS. H. HABIBA

Director National Library Maldives

Printing and publishing in Maldives began in 1891 in Addu Atoll. The man who took this great step was Addoo Meedhoo Don Manik (1861-1931). Almost until his death, books in Thaana printed in the Maldives, were done at his home press in Hulhudhoo.

His printing machines being waaf property they were later brought to Male'. By 1930 a government press by the name of "Ameeriyya Press" began publishing and printing Dhivehi books. With "Ameeriyya Press" now confirmed as the forerunner, one could say that the story of how publishing and printing developed in the Maldives is how it developed in Male'.

Ameeriyya press ceased functioning after a few years in operation. This was not surprising because it was a time of economic depression in the country. The high expenses the printers had to bear and the little returns they received, did not warrant running that business. Furthermore, given the nature of the educational level of most of the people and the almost non-existence of a literary life in the country there was not much public enthusiasm to acquire books.

After sometime without a printing house, once again, using the same machines as before a new press known as "Constitution Printing Press" was opened. This press goes into history as the place where the first Maldivian magazine "Al Islah" was published and the first constitution of the country, ratified in 1932, was printed.

Besides publishing Dhivehi books in Maldives, the government, also had some of the books published abroad. One reason for this was that the quality of local printing was poor, as much as it was a difficult and slow task. Instead Sitaaraa Hind Press in Calcutta was commissioned to bring out larger publications. The first Dhivehi book published outside Maldives was "Bodu Thartheeb", an Islamic book.

Printing and publishing as an activity of the government survived throughout the 50's and 60's, under different names. At one time this work was carried out by a public company known as the "Qawmee Kunfuni". At another time, it was a division of the Ministry of Finance. Until 1970, the work was carried out at the Printing Division of the Ministry of Home Affairs. Besides printing and publishing small documents, the most notable work the Division handled was the publication of a government newspaper known as "Viya-faari Miadhu". Although "Viya-faari Miadhu" ceased publication with the abolition of the Printing Division in 1970, it still remains as the only paper that survived for the longest time period.

Government printing re-emerged in the late seventies under the Ministry of Education. The printing house mostly printed text books published for the primary schools.

In the 50's a private company called Saadaa Company entered into publishing. One such major work at Saadaa was the publication of a magazine called "Zamaan". Due to financial difficulties,

Saadaa Company was later closed down. Subsequently its machines were bought by the government.

Although Saadaa press was closed down, it was one could say a new beginning in private publishing and printing. Since then, several people entered into this business. Some used hand operated machines while others, used offset and colour machines both in a more organised manner. But, the quality of what was published did not change, drastically. They were mostly, serialised love stories or related to religion.

Today in Male', there are no less than seven printing houses and several individual publishers who operate their own personal printing machines. In the atolls other than Addu Atoll where printing began, printing and publishing as a business is yet to begin. Here it should be noted that the quality of printing has advanced tremendously, though the quality of what was published then and now do not differ much. One could rightly say that publishing is still, in certain aspects, quite underdeveloped.

This under-development could be attributed to several factors. The most important I would say is due to our small population, which was 200,000 last year and whatever Dhivehi material is written has to be sold to them. Hence there is a ceiling on the book market.

Two more reasons could be due to the geographic nature of the country. The 200 scattered inhabited islands have become 200 unique societies whose life is very much confined to the island itself. In most islands the population is on an average about 500 or less. Thus, there exists a very simple and a close-knit relationship among the inhabitants in each

island. In leisure times the inhabitants of these little islets could always walk to a friend and listen to him rather than read. Thus, this simple relationship diminishes the demand for books. The second reason is the problem of transportation. The vast expanse of sea that separates our 200 "societies" make it even more difficult to distribute and sell what is being printed, especially newspapers which become outdated by the next day.

Out of the 200,000 population no less than 20% are fishermen who are throughout the day associated with fishing or fish related activities. By night it is time for them to stretch their legs and think about the next day's fishing! This hard life had been very closely associated with almost 100% of those living in most of the islands until recently. As a result, reading as a habit or as a leisure pastime are quite a social way of life, even among present generation.

The under-fifteens constitute a quarter of our population, and most of them are students. This is an impressive number but there again, except for a few thousand enrolled in 8 or 9 schools, others are primary or pre-schoolers. For one reason or the other, most parents are hesitant to spare a few Rufiyaa to buy reading material for their children, thereby paving way for them to grow without developing the reading habit.

Because of the small number of Dhivehi speaking people, the close-knit simple relationship of the society, geographical scatter of islands and transportation difficulties, lack of reading habit and hesitance to spend on reading material, it would still take a very long time for publishing to become successful and widespread.

However one could observe that there is a fast lane in which local publishers are driving along the high road towards lucrative printing ventures which are quality-less. They seem to be doing quite a job in the areas of cheap romance, folktales and Islamic stories. I should stress here that love stories written with high literary style are not so successful as the ones mentioned above. This may be due to several social and psychological reasons such as lack of adequate education and disinterest for higher mental exercises resulting from the mere simplicity of a dull and a restricted life that surrounds us. Hence the need to strike a compromise between the basic drives of the "id" and the "super ego"!

The question therefore is how we could expand and improve our publishing. If it is within Maldives then the answer lies in communication. As an example if newspapers are to print fresh national news then it needs to be sent through computers and modulators connected to a radio

transmitter so that the news could be received on a dot matrix printer. However, it is doubtful whether such an exercise would be initiated by our publishers who are motivated by quick profits than putting out quality material.

Another thing we could do is to increase our publications in English, and enter into the world market so that the problem of our limited population would be eliminated in great measure. It seems that there is a trend in this direction. But it will take years even to accelerate this momentum.

It is here that I see a dual role for the libraries. They could take the initiative to support our young readers by helping them to develop their research talents by using their resources. This would enrich the reading stock by having a lot of manuscripts and at the same time producing material for future publications.

Though not in a competitive manner as done at the National Centre for Linguistic and Historical Research, Libraries could also offer selected books for translation. They could also help those books to be published and hence inject an enterprising spirit of encouragement and dynamism into prospective writers.

New Building of National Library of China: A Survey

In the west suburb of Beijing, to the north of the Purple Bamboo Park, there stands the imposing and elegant new building complex of the National Library of China in the traditional Chinese style.

This Library boasts a long history, and is now the centre of China's Library efforts. Being the most comprehensive research library of the country, it also functions as the main repository of China. Scheme for the new building was given government approbation in 1975 when the old building proved quite inadequate to meet the needs of the country's modernization program.

The newly finished National Library is a large modern library, very well appointed and technically sophisticated. Its first phase of construction covers 7.42 hectares with a reserve of 3 hectares, providing a total building area of 142,162-square metres that can hold 20,000,000 volumes and accommodate 3,000 seats, enabling an annual reception of 1,500,000 to 2,000,000 readers. The total cost of construction was JMP 291,080,000.00.

Its Architectural Design

The architectural design is oriented towards reflecting the character and style of a socialist national library enjoying the splendour of a long history and the richness of cultural possession. While taking into consideration, such elements as practical utility, economy and aesthetic effect, the design is aimed at a rational layout facilitating the readers' usage of books and the librarians' manage-

ment. Also, in the placement of the readers' service area, the repository, rooms for book processing and other offices, much study has been rendered in their different vocational needs and in the rational contacts in between them, for the purpose of achieving maximum library efficiency. At the same time, due attention has been paid to lighting and ventilation for creating a quiet, well-lighted and comfortable reading environment, and for guaranteeing a safe and reliable book repository.

The architectural structure of this building complex takes the towering repository as the centre, to be surrounded by reading rooms of lower heights that form several independent yet inter-related units. Symmetry is closely observed in the designing of a lively combination of high with low and of a good coordination of edifices with courtyards. While all outside walls are lined with glazed bricks of a single grayish white colour, all roofs are covered with glazed tiles in peacock blue. All dados are built with mottled marbles. Foundations and outdoor steps are made of granites, with balustrades made of white marbles. These elegantly light-toned materials just match well with the tawny glasses within window or door frames of bronze coloured aluminium-alloy. All these compliment the background of blue waves and green foliage of the neighbouring Purple Bamboo Park, and further accent the classical atmosphere of a Chinese studio and the natural environment of a modern library. Most of the available outdoor openings are used for planting trees, grass, and flowers, to bring the whole compound

nearer to Mother Nature. While grass and precious trees form the general basis, shrubs, flowers and rocks are dotted here and there. Several interior courtyards are decorated with small ponds, piled up flower beds and miniature landscapes in way of Chinese gardening. So, the scene is one with gardens inside buildings and the buildings themselves inside a garden.

In allocating the horizontal floor space inside the building, priority is given to such purposes as readers' easy access to books and streamlined move among books readers and librarians. Meanwhile, functional mapping of space is also considered along vertical direction. On the ground floor there are rooms for book processing, such as acquisition and cataloguing of materials in Chinese and in foreign languages, for periodicals in Chinese and in foreign languages, for newspapers, unified cataloguing, international exchange, rare books conservation of precious holdings, etc. On the same floor there are also the laboratories for photoduplication, xerographic duplication, printing, plate-making, book bindery and book repair, along with some other rooms for central control and for computers. Such arrangements allows chiefly horizontal transits in between acquisition, cataloguing and storage. The first floor and upwards are largely for public service, containing the catalogue hall, the delivery counters, various reading rooms, the research rooms, together with the corresponding offices for these services. The east region houses mainly the services of rare books, reference tools, social science reference, scientific documents, retrieval materials in languages of national minorities and library science materials. The south region is mainly for book circulation, such as delivery counter

of new Chinese books, periodicals in Chinese and in Foreign languages the general reading room, the delivery counter hall and the general catalogue hall. The layout of the north region embraces such reading rooms as newspapers, audio-visual materials, music, fine arts, microforms, international organizations, and foreign government publications. Upon entering the library edifice, through two main paths, the southward path and the northward path, a reader can approach within easy reach any of the specific readers' service areas. Around the main stock, a broad corridor connects all the areas for readers' services. Nevertheless, some of the reading rooms for books and periodicals in Chinese are organized according to book size and kind of language, instead of the original layout to organize according to branches of learning. Thus, there appeared longer transit lines and not properly situated reading rooms. This no doubt has caused certain inconvenience and needs to be improved in the future.

At the northeast corner of the compound is a relatively independent unit composed of the exhibition hall and the auditorium. The exhibition hall is versatile in purpose, it can be used as a whole, or be divided into compartments for smaller displays. It offers exhibit space to books, periodicals and other library literature on a great variety of themes. The auditorium containing 1,200 seats including balcony seats is provided with installations for simultaneous translation, sound recording, video making and movie projection. It is also equipped with adequate lighting system and acoustics for lecturing.

Based on the number of readers and their "circulation" in the

library, five areas of different sizes are allotted to provide ample space to the readers, e.g., the entrance lobby, the delivery counter hall, the readers' lounge, etc. Take for instance, the Wen Jin Hall which is as high as 9.6 metres, boasts not only the strong support of octagonal columns of pure white marble and a light coloured ceiling furred with sound-absorbing mineral wool, but this ceiling is also adorned with 240 lamps simulating the sky full of stars, and the floor underneath is laid with lustrous red granite. These combined offer a setting at once quiet and elegant. From either side of this hall stretches a winding corridors whose large window panes reveal two pleasing courtyards embraced by buildings and each adorned with multilayered flower beds and other garden ornaments. Following this corridor to further north, there situated the main catalogue hall, the delivery counter hall, and the glass-roofed Purple Bamboo Hall with its shallow ponds and architectural seats. The streaks of sunshine penetrate through the glass roof above and add life and clarify to the site. Here both the first and the third floors are provided with delivery counters for in-library reading as well as for out-lending. Through the installation of pneumatic tubes for transmitting callslips and automatic book-conveyors, readers are given easy access to books conserved in the general repository.

There are altogether thirty reading rooms totalling 15,000 square metres. And all the reading rooms have sufficient light, good ventilation, comfortable furnitures and soothing interior decorations. The furnitures vary with respect to the different types of reading rooms for example, the rare books' reading room is fitted with carved hardwood furnitures in style of the

Ming Dynasty. These objects of national tradition combine practical use with aesthetic value.

The new library offers chiefly open-shelf service or half open-shelf service. The number of books and periodicals on open-shelf totals a million volume comprising mainly of books, periodicals reference tools and other literature in Chinese and in foreign languages of recent or of the latest publication. After opening of the new building to the public, good comments have been received. One reader thus wrote: "Having such favourable conditions plus such enthusiastic and considerate service on part of the librarians, I do wish to come to the National Library of China everyday." Nevertheless, some problems remain unsolved, for instance, the height of the reading rooms makes it not easy to repair the fluorescent lamps and the low noise of the fluorescent lamp ballast needs effective control.

Being the main stock-holding, library of the country, the new building allots as large as 43% of its floor space for the stock which according to variety of material and specific needs breaks into the primary stock, the special collections stock, newspaper repository, special material stock and the microform vault. Its chief task is safe-keeping of all its books, periodicals and materials, while taking into consideration easiness in management. The stock has nineteen stories above the ground level, which is outfitted with ordinary bookshelves and serves as on-circulation stock. The underground story is outfitted with movable rolling shelves serving as a repository for depository books. Within the stock building are two vertical transmission lines and corresponding office rooms, each line has

one elevator of the capacity of 1,000 kg and another book-carrying elevator of the capacity of 100 kg. The repository of rare books is underground with a separate elevator and stairs connecting the rare book reading rooms.

The whole establishment is rated first class fireproof. Therefore, apart from employing inflammable material for construction, and division into fire protection zones, the library has also adopted advanced disaster prevention and fire extinguishing systems. A monitoring network covers the entire library with fire alarms, ten CZ-10 model area control panels as well as a central monitoring system. Thus any fire in the beginning stage at any part of the library can be detected at once. Since the opening of the library to the public, the few instances of the burning out of electrical machinery and of a voltage regulator have been instantly alarmed and dealt with. There has been so far no record of mistakes. Besides the general provision of ordinary fire extinguishers and the monitoring system, at some more sensitive sites such as the rare book repository, the underground part of the newspaper-repository, the computer operating rooms, the transformer substation and the power distribution room, Halon 1301 and 1211 automatic fire distinguishing systems are installed.

For the sake of assuring effective use of these installations in the building, for the safety of the building and the library collection, and for saving energy resources, an overall monitor system rendering centralized control — the central control room is set up in addition. This system focusing on fire control facilities and on air conditioners is a network integrating the use of microcomputers and zone control disks.

Water has always been one of the major disasters of the library. Since the new library began operation, there have already been, instances of books dumped due to waterpipe leakage or blocking up. Therefore, the library technicians have made innovations on certain equipments and prepared a facility effective in detecting, dumping water, and have installed this facility in some zones in the new building.

Air conditioning and central heating are provided to satisfy specific needs. In the computer room and in the repository of rare books where the temperature should be kept at $20^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$, the relative humidity under 65% in summer and over 40% in winter, separate conditioners are at work, adjusting the temperature and relative humidity on their own accord. Whereas the primary stock, the newspaper repository and stock of other literature require a temperature of $18^{\circ}\text{C}-27^{\circ}\text{C}$ and a relative humidity of 35-70%, the air-conditioners giving hot and cold air and humidistats are assembled together. As the reading rooms require $18^{\circ}\text{C}-29^{\circ}\text{C}$, centralized, cooling source is devised employing cold air conditioners together with cooling wind coils in the summer, and central heating in the winter.

Special Library Facilities

The utilization of modern technology is the prerequisite for library efficiency offering service of good speed and high quality. Below are the major systems and advanced facilities employed by the new National Library :

1. Automatic bibliographic system. It is a multi-language and multi-functional online computer system containing the following four subsystems:

(1) A sub-system of integrated acquisitional and bibliographic retrieval function. It is also called the central system in brief, as it is the core of the whole system able to process different kinds of documents in the four major languages of Chinese, Japanese, Western and Russian. This system is composed of two 630 computers, one mainframe for the Chinese and the Japanese, and another mainframe for the Western languages and the Russian. The B467011 local network connection is adopted, with 342 terminal interfaces. Up to the present, 256 terminals have been fitted to interfaces, for the present or future use in a number of sections of the Library, e.g., the sections of acquisition and bibliography, the catalogue hall, the delivery counters, the reading rooms, the computer terminal rooms and sites of other vocational functions. It has the capability of online bibliography compiling, bibliography retrieval, acquisition control, periodical control, inter-library loan control, and administrative and vocational control. This system is also capable of strict control in conformity to required norms and retrieval through multifarious ways. The mainframe and network terminals of this subsystem have been installed and tested, but the whole system will not fulfill all the planned functions until the year 1995. However, partial installations could be set to work prior to that time.

(2) A subsystem of bibliographic products. Adopting the M-150H computer, this subsystem studies and produces China MARC, it does the input of data for the cumulation of data in the central system, it received bibliographic data from the central system through the magnetic tape of the floppy disk; it also edits, processes and produces various kinds of biblio-

graphics and catalogues. It has fulfilled the task of studying and producing the China MARC and is doing the pilot compiling of the Chinese National Bibliography.

(3) A circulation control subsystem for open-shelf books in Chinese. Its PDP 11/73 mainframe having an online disk capacity of 1,000 MB, it offers five SINOTERM-III Chinese character terminals for controlling the loan of 300,000 volumes of books in Chinese on open-shelves. It handles such tasks as bibliographical data control and inquiry, readers control, stock control, circulation control and inquiry regarding loans, returns, renewals, overdue claims, etc. It can also do statistical analysis. This subsystem is already in use. In 1988, it did loan service for 99,215 person/times, totalling 110,363 volume/times.

(4) A subsystem for data receiving and for retrieval of rare books. Techniques including optical disk will be employed here for data receiving, duplication, retrieval and control of whole texts of old rare books. This subsystem is yet being designed and undergoing pilot studies.

2. Transmission system for call-slips and for books and periodicals. This system of efficiency is installed to shorten readers', waiting time and to lighten the librarians' workload. The transmission of call-slips utilizes pneumatic piston device and that of book loads, computerized conveyors

(1) The pneumatic piston transmission system. Here the MC85-30 type two way single tube is selected for use. Four such tubes are now in function, enabling the forwarding and receiving of call-slips inside pistons inbetween several delivery counters and working levels in the stock. This system automatic-

ally distributes pistons, with control and priority selection. The number of call-slips handled daily is over 2,000. Its rate of breakdown is under 2% due mainly to failure of pistons, of the magnetic switch, or of other machine parts. Of course the improper operating by hand also might cause trouble.

(2) Computerized book-conveyor system. This system is composed of horizontal tracks, vertical tracks and linking curved tracks. The conveyors keep their gravity through self adjustment. Its inside measures 440 mm x 160 mm x 310 mm, with a loading capacity of 10kg and an average speed of 0.5 metre/second. When a bar code indicating the destiny is given to the conveyor, a scanner on the conveyor will give guide to an optimum route to the destiny. However, as the book conveyor is uncovered, the call-slips inbetween the book pages sometimes dropped on the

track causing troubles. The effective measure for reducing the rate of breakdowns seems to be the regular renewal of machine parts susceptible to wear and tear, in addition to the regular clearing up of the tracks to avoid mishaps.

Since opening to the public, the new library has received daily 450-500 person/times, loaned about 1,500 volume/times of books or periodicals. The time for waiting is about 30 minutes. The above-mentioned transmission system proved suitable to its purpose.

3. The audio-visual provisions. There provided in the new Library an audio-visual room for groups, an audio-visual room for individual service, another audio-visual room for small groups, a music appreciation room, a microform reading room, together with workshops for cataloguing, recording,

editing and duplicating the audio-visual materials.

The group AV room seats 80, and is equipped with: a 35 mm slide projector with synchronized control of sound and vision, a 60 mm movie projector, a 3/4" U-matic video deck; a 1/2" VHS video deck, a very high density video disk player, a laser video disk player, a stereo cassette recording deck, a stereo electric phonograph, a laser phonograph with a set of auxiliary equipments. Readers can see and hear the various AV materials through the cine screen, the video projector, the stereo earphones, or the amplifiers. A total of 16,979 person/times were received and given access to 563 items in 1988.

The individual AV room seats 60. It adopts a system of centralized control, integrated management and separated viewing-listening. Every reader is assigned with a separated AV booth to view and listen to what is ordered through the monitor and the stereo earphones, while the AV material itself is played and controlled by the central control room. There are 24 1/2" VHS multi-system video decks, 10 very high density video disk players, 26 stereo cassette recording decks and corresponding numbers of monitors and stereo earphones in this room. It served 3,076 person/times with 4,901 items in 1988.

In the AV room for small groups, one can find 4 sets of 1/2" VHS multi-system video decks, each serving a group of 12 readers.

One can also find various AV equipments for cataloguing, recording, editing, and duplicating there.

The music appreciation room seats 30. There are 12 stereo cassette recording decks, 10 laser phonographs, 8 stereo electric phonographs to be used individually. The system of management here is the same as that of the individual AV room. Two more music appreciation rooms are outfitted with the latest Hi-Fi installations.

The microform room seats 40, and is equipped with a good number of microfilm and microfiche readers. There are also microform readers in the rare book reading room as well as in the newspaper/periodical reading room.

4. Micrographic and electrostatic installations. To meet the readers' needs of getting duplications of library's books, periodicals and other materials, and to meet the library's needs to enrich its holdings, the new Library sets

up a photo-duplicating laboratory, divided into microfilming, processing, copying, enlarging, checking and collating workshops. In the different reading areas, there are photoduplication counters equipped with 20 FT-4085 electrostatic duplicators to render on-spot copying service to the readers. 3,100,000 copies were made on order in 1988.

Beginning from 1973, the full range of work of constructing the new National Library of China, embracing feasibility study, planning, designing, building and installing, took fourteen years in all. It was under the profound concern of the leaders of the State Council and of the Party Central Committee, and through the hard work and joined efforts of the numerous people taking part in this stupendous constructing scheme, that we have now a magnificent library building tower-

ing alongside the beautiful Purple Bamboo Park. Having won the first-class award for outstanding architectural design, and the Luban Prize for high quality construction work, the new National Library of China heads the list of the ten great architectures of the Eighties as voted by the people of China's capital.

In the course of two years since its inauguration, the Library enjoyed the visits of 3 million person/times, averaging 5 thousand per day, and circulated 7 million volume/times of books and periodicals, averaging 11 thousand per day. It is beloved by the great masses of readers and praised home and abroad. The National Library of China glistens like a pearl amidst the cultural undertakings of our country. It certainly will make important contributions toward China's four modernizations.

පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති

ත්‍රෛසීමාසික ප්‍රකාශනය

ආරම්භය : 1973
සංස්කරණය ප්‍රකාශනය හා බෙදාහැරීම,
පර්යේෂණ හා සංවර්ධන අංශය.

කලාපයක මිල	රු. 5.00
වාර්ෂික දායක මිල	රු. 20.00

(කැ. හා. සමග)

දායක මුදල් :-

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය නමින්

විමසීම හා ලිපි :-

සභාපති,
ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය,
නිදහස් මාවත,
කොළඹ 07.
දුරකථන : 698847, 685201

පොත් ප්‍රකාශන ආධාර වැඩ පිළිවෙල

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මගින් ප්‍රකාශන ආධාර වැඩ පිළිවෙල අනුග්‍රහයෙන් පහත සඳහන් කෘතීන් 1989 ජූලි සිට දෙසැම්බර් දක්වා පළ කර ඇත.

විෂය	කර්තෘ	ග්‍රන්ථ නාමය
ආගම	ගංගොඩගම රතනජෝති හිමි ඩබ්. එම්. ප්‍රේමවන්දු	ගෞතම බුදු සිරිත සූත්‍ර පිටක සුවිස සහිත සූත්‍ර සම්පිණ්ඩණය
සමාජ විද්‍යාව	මුදියන්සේ දිසානායක	කොහොඹ යක් කංකාරිය සහ එහි සමාජය
අධ්‍යාපන	කේ. එම්. රුබේරු	විසුද්ධි මාර්ගයෙන් හෙළිවන අධ්‍යාපන සංකල්පය
ජනශ්‍රැතී	එන්. ටී. කරුණාතිලක	දැදුරු ඔය බඩ විත්තී
විද්‍යාව	ඩී. එම්. පරණගම විමලදාස සමරසිංහ	අසිරිමත් මිනිස් සිරුර සජීවී පරිසරය
සිංහල සාහිත්‍ය	එච්. ඒ. මිඳන්දේර් අකුරැටියේ නන්ද හිමි	17, 18 සියවස්හි සිංහල සාහිත්‍ය සිංහල සිලෝ සාහිත්‍ය
චරිත කතා	එච්. එම්. මොරටුවගම	වළගම්බා රජපුරුවෝ
නවකතා	පී. එස්. ඩබ්. ගුණවර්ධන කුලසේන පොත්සේකා කිත්සිරි කාරියප්පෙරුම එම්. එම්. රත්නායක සයිමන් නවගත්තේගම රූපා අමරසේකර නිලක් වන්දුසේකර	දරු සෙනෙහස රංසිරිගේ සංග්‍රාමය අසුර විමන ඉන්ද්‍රබාලය දඩයක්කාරයාගේ කතාව සුරලොචීන් මනුලොචිට අභියෝග
පරි. නවකතා	සේනාරත්න වීරසිංහ (ක්‍රිෂන් වන්දර්)	දෙනෙත් හෙළනුමැන (When god was child)
කෙටි කතා	රංජිත් ධර්මකීර්ති	හරස් පාර
පද්‍ය	සමන්ත භේරත්	සියපත සුවද

ඉහත සඳහන් සියලුම කෘතීන් 15% විශේෂ වෙළඳ වට්ටම් යටතේ මහජන පුස්තකාල, පාසල් පුස්තකාල, දෙපාර්තමේන්තු පුස්තකාල හා සුභසාධක පුස්තකාල සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයෙන් මිල දී ගත හැක.

National Digitization Project

National Science Foundation

Institute : National Library and Documentation Services Board

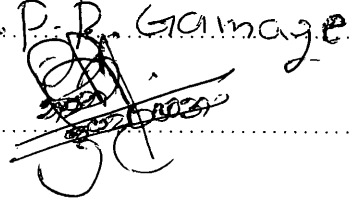
1. Place of Scanning : National Library and Documentation Services Board, Colombo 07

2. Date Scanned : 2017/10/30

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd. No 435/16, Kottawa Rd.
Hokandara North, Arangala, Hokandara

4. Scanning Officer

Name : N. P. D. Gamage

Signature :

Certification of Scanning

I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.

Certifying Officer

Designation : Library Documentation Officer

Name : Iromi Wijesundara

Signature :

Date : 2017/10/30

"This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka"